

Täysistunto

Tiistai 7.10.2025 klo 14.01—20.15

4. Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta

Valtioneuvoston selonteko VNS 6/2025 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan, jolle muut valiokunnat voivat antaa lausunnon viimeistään 5.11.2025.

Sisäministeri Mari Rantasen esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Aluksi pidetään yksi ryhmäpuheenvuorokierros, jossa puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Muiden etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittelee, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia. Lisäksi voin myöntää harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään kaksi tuntia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohdientä jälkeen. — Ministeri Rantanen, olkaa hyvä, kymmenen minuuttia.

Keskustelu

14.20 **Sisäministeri Mari Rantanen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtioneuvosto on antanut eduskunnalle selonteon sisäisestä turvallisuudesta. Kyseessä on järjestyksessään kolmas selonteko sisäisestä turvallisuudesta, ja se muodostaa yhdessä ulko- ja turvallisuuspoliittisen ja puolustusselonteon kanssa kolmen turvallisuusselonteon kokonaisuuden.

Kuten tiedämme, turvallisuusympäristömme on radikaalisti ja erittäin pitkäaikaisesti muuttunut viimeisen neljän vuoden aikana. Venäjän aloittama laiton hyökkäyssota Ukrainaan, hybridi-vaikuttaminen Euroopassa ja uudenlaiset kansainväliset jännitteet ovat laajasti tämän taustalla. Selonteko tuo selkeästi esiin sen, että sisäinen ja ulkoinen turvallisuus ovat erottamaton kokonaisuus. Ulkoiset uhat ovat vasta äärimmäisessä tilanteessa sotilaallisia, ja vastuu muiden uhkien tehokkaasta torjunnasta kuuluu nimenomaan sisäisen turvallisuuden toimijoille. Sisäisen turvallisuuden toimijat kohtaavat näitä uhkia jo nyt. Kyseessä ei ole enää pelkkä varautuminen. Ukrainan oppien mukaisesti samalla kun vahvennamme puolustustamme, on meidän pidettävä huolta sisäisen turvallisuuden viranomaisten suorituskyvyistä ja siviiliväestön suojaamisesta. On tärkeää, että samalla kun rajamme ja katumme ovat suojassa, on meillä iskukykyinen pelastustoimi ja väestönsuojelu, oman tiedustelun kyvykkyyksistä puhumattakaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Hallitus on todennut, että selonteon painopisteen tulee olla turvallisuusympäristön muutoksen hallitsemisessa siten, että Suomi säilyy turvallisena maana maailman murroksista ja jännitteistä huolimatta. Tämä edellyttää määrätietoisia toimia muun muassa lainsäädännön kehittämisessä sekä ennen kaikkea viranomaisten resurssien turvaamisessa. Tämä hallitus on vaikeasta taloustilanteesta huolimatta kerta toisensa jälkeen päättänyt olla tinkimättä Suomen ja suomalaisten turvallisuudesta, ja selonteko viitoittaa toimia, joita täytyy tämän osalta jatkaa.

Suomella tulee olla kyky vastata niin kasvaviin tavanomaisempiin uhkiin kuin myös vaurautua erityisen vakaviin uhkiin. Nämä uhkat on tunnistettu yhdessä viranomaisemme kanssa, ja niistä on muodostettu selonteon kahdeksan painopistettä. Niitä ovat muun muassa nuoriso-, jengi- ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta, laittoman ja laajamittaisen maahantulon sekä laittoman maassaolon ehkäisy, kriittisen infrastruktuurin suojaaminen sekä vieraan valtion vakoilutoiminnan torjunta. Selonteossa korostuu kyky ymmärtää ja seurata kansainvälisiä kehityskulkuja sekä ennakoida niiden vaikutuksia ja muun muassa teknologista kehitystä.

Ulkoisten uhkien kasvusta huolimatta on tärkeää muistaa vahvuutemme. Suomen sisäisen turvallisuuden tilanne on yleisesti ottaen vakaa. Suomi on oikeusvaltio, jota turvaavat vahva demokratia, riippumaton oikeuslaitos ja korkea yhteiskunnallinen luottamus. Selonteon painopisteissä tunnistettuja sisäisiä uhkia lukuun ottamatta arki on Suomessa verrattain turvallista. Meidän on kuitenkin syytä olla valppaina ja tunnistaa vaaralliset kehityskulut. Näistä haluan tässä nostaa esiin yhdeksi painopisteeksi nostetun jengi- ja järjestäytyneen rikollisuuden, joka kasvaa, kovenee ja kansainvälistyy. Meille on myös naapurimaastamme Ruotsista kerrottu hyvin selkeästi, että toimikaa nyt, kun teillä on siihen vielä mahdollisuus. Tätä viisasta neuvoa on syytä noudattaa.

Jengirikollisuudessa ja uusissa järjestäytyneen rikollisuuden toimijoissa korostuvat maahanmuuttajataustaiset henkilöt. Selonteko toteaaakin, että sisäisen turvallisuuden kannalta maahanmuuttoon liittyviä riskitekijöitä ovat etenkin vaarallisten henkilöiden maahanpääsy oleskeluluvan hakemusvaiheessa, esteet tällaisten henkilöiden maasta poistamiselle sekä laajamittainen maahantulo. Venäjän käynnistämän välineellistetyn maahantulon vuoksi itärajamme on ollut suljettuna jo lähes kaksi vuotta. Hallitsemattoman maahantulon ongelmat eivät kuitenkaan synny vain ulkorajojemme kautta. Laiton maahantulo EU:n eteläisillä ulkorajoilla ylläpitää Suomen sisärajojen kautta suuntautuvan laittoman maahantulon uhkaa ja tulijoiden henkilöllisyyden todentamisen vaativuutta. Sisäministeriön johdolla onkin käynnissä kehitystyö, jolla parannetaan tilannekuvaa ja Rajavartiolaitoksen toimivaltuuksia myös sisärajoilla.

Arvoisa puhemies! Vaikka monen rikoslajin ilmenemismäärissä on tapahtunut myönteistä kehitystä viime vuosikymmeninä, ovat monet uudet ilmiöt nostaneet päätään ja viranomaisten toiminta turvallisuusuhkien torjumiseksi on vaativampaa kuin aiemmin. Rikoksia tehdään anonyymisti tietoverkoissa, erilaiset verkostot toimivat yli maarakojen, ja viranomaisten velvoitteet ovat kasvaneet merkittävästi. Tämän vuoksi sisäisen turvallisuuden viranomaisten resurssit on turvattava ja niiden määrästä on pidettävä hyvää huolta myös jatkossa.

Selonteossa linjataan, että Suomen sisäisen turvallisuuden politiikan tärkeimpänä päämääränä on, että Suomi on luottamuksen yhteiskunta, jossa toteutuvat turvallisuus ja oikeudenmukaisuus, ja että ihmisten tulee saada jatkossakin hätätilanteissa apua ja asiansa hoidettua viranomaisessa ilman tarpeetonta viivytystä. Turvallisuusympäristön heikenty-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

minen aiheuttaa väestössä huolta ja korostaa koko yhteiskunnan henkisen kriisinkestävyyden merkitystä. Viranomaistoiminnan ohella korostuu myös yksilöiden ja erilaisten yhteisöjen vastuu oman ja lähiympäristön turvallisuuden ja varautumisen edistämisestä. On myös hyvä huomata se, että viranomaistemme nauttima korkea luottamus on seurausta jatkuvasta työstä, joka on sitä arkista perustyötä. Sen lisäksi, että luottamus ansaitaan joka päivä, on hyvin tehty perustyöpohja myös vaikeammille ja haastavammille tilanteille ja ajoille.

Arvoisa puhemies! Selonteon johtopäätöksissä todetaan ne konkreettiset askeleet, jotka tulee ottaa turvallisemman Suomen saavuttamiseksi. Eduskunta on aiemmin edellyttänyt, että hallitus huolehtii sisäisen turvallisuuden keskeisten viranomaisten toimintaedellytyksistä ja turvaa niiden rahoituspohjan vaalikaudet ylittävällä, kestäväällä ja pitkäjänteisellä tavalla. Tämä hallitus on osaltaan tehnyt eduskunnan edellyttämiä toimia, ja ne kuvataan selonteon lopussa. On kuitenkin hyvä huomata, että sisäinen turvallisuus tarvitsee myös jatkossa ajantasaisia toimivaltuuksia mutta myös tekijänsä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi ryhmäpuheen-vuorokierros, ja siellä ensimmäisenä kokoomuksen ryhmästä edustaja Keto-Huovinen, olkaa hyvä.

14.28 Pihla Keto-Huovinen kok (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies ja ministerit! Helmikuun 24. päivänä vuonna 2022 ukrainalaiset palomiehet Kiovassa, Harkovassa ja Dniprossa joutuivat sodan etulinjaan. He olivat ensimmäisten joukossa vastaamassa Venäjän bruttaaliin hyökkäykseen pelastaessaan ihmishenkiä ilma- ja ohjusiskujen raunioittamista kohteista. Tämä kertoo paljon paitsi siitä uudesta, ennalta-arvaamattomasta turvallisuusympäristöstä, johon koko Eurooppa on joutunut, myös sisäisen turvallisuuden viranomaisten korvaamattomuudesta.

Arvoisa puhemies! Uusi aika haastaa meidän suomalaisten turvallisuudentunnetta. Hybridivaikuttaminen saa uusia muotoja miltei joka viikko, ja kuten selonteossakin todetaan, on muutos perustavanlaatuinen ja pitkäkestoinen. On kuitenkin hyvä muistaa, että hybridivaikuttamisen nimenomainen tarkoitus on horjuttaa turvallisuudentunnettamme ja henkistä kriisinkestävyyttä. Tähän horjuttamisyritykseen vastaamme parhaiten pitämällä huolta paitsi viranomaisten valmiuksista myös omasta ja läheistemme toimintakyvystä ja varautumisesta.

Selonteossa tunnistetaan toimenpiteitä ja linjauksia, joilla muuttuneeseen turvallisuusympäristöön ja turvallisuudentunteen vahvistamiseen vastataan. Esimerkiksi disinformaatiovaikuttamisen torjunta, turvallisuusviestinnän parantaminen ja droonien torjunta ovat erittäin kannatettavia.

Sisäisen turvallisuuden viranomaiset ovat ensivaste monissa uhissa aina arkipäivän onnettomuuksista vakaviin turvallisuusuhkiin ja poikkeusoloihin. Sisäisen turvallisuuden viranomaisten riittävästä resursseista huolehtiminen saakin selonteossa ansaitsemansa huomion. Taloudesta huolehtiminen ei ole vain budjettiasia. Se on yhteiskuntamme tärkein turvallisuustoimi.

Arvoisa puhemies! Sisäisestä turvallisuudesta huolehtiminen ei saa olla vain reaktiivista. Esimerkiksi rikosvastuun toteutumisen ohella on puututtava rikollisuuden juurisyihin, kuten osattomuuteen ja nuorten pahoinvointiin. Paras keino ehkäistä rikollisuutta on huo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

lehtia laadukkaasta koulutuksesta, perheiden ja vanhemmuuden tuesta ja nuorten tulevaisuudenuskosta. Nämä seikat tunnistetaan myös selonteossa.

Myös rikostentekijöiden kohdalla yhteiskunnan vastauksen on oltava selvä: rikolliset joutuvat kantamaan vastuun tekojensa seurauksista. Esimerkiksi jengirikollisuudessa Ruotsi tarjoaa esimerkin, jota tässä tapauksessa emme halua seurata. Tältä osin selonteossa tunnistetut linjaukset rikostiedustelusääntelystä sekä nuoriso- ja jengirikollisuuden ehkäisystä ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumisesta ovat tervetulleita ja luottamusta herättäviä. Viranomaisten ohella turvallisuutta luovat myös yhteiskunnan arvot. Perus- ja ihmisoikeudet, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä riippumaton oikeuslaitos ovat turvallisuutemme ja kestäväen hyvinvointimme perusta.

Arvoisa puhemies! Selonteossa todetaan, että Suomi on luottamuksen yhteiskunta. Me luotamme toisiimme ja viranomaisten riippumattomuuteen. Suomessa lapset uskaltavat kävellä yksin kouluun eikä korruptio ohjaa viranomaispäätöksiä. Luottamus vahvistaa sosiaalista yhtenäisyyttä ja luo perustan turvallisuudelle sekä hyvin toimivalle yhteiskunnalle. Sisäinen turvallisuus on myös merkittävä kilpailutekijä, kun yritykset päättävät maantieteellisestä sijoittumisestaan.

Luottamusta ei tule kuitenkaan ottaa itsestäänselvyytenä, vaan sitä tulee alati vaalia. Tämä tarkoittaa muun muassa varautumista, turvallisuusviranomaisten riittävää resursointia ja lainsäädännön ja viranomaisten toimivaltuuksien ajantasaisuudesta ja riittävyydestä huolehtimista. Tähän työhön selonteko tarjoaa erinomaisen näkymän ja suuntaviivat. Luottamus rakentaa yhteenkuuluvuutta, joka tekee yhteiskunnastamme paitsi vahvan myös kriisinkestävän. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi perussuomalaisten eduskuntaryhmä, edustaja Lehtinen.

14.32 Rami Lehtinen ps (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun sisäinen turvallisuus murtuu, koko yhteiskunnan perusta murenee. Ilman sisäistä turvallisuutta ei ole kansalla luottamusta, ei vapautta eikä toimivaa oikeusvaltiota. Tämän sisäisen turvallisuuden selonteon painopisteet ovat seurausta siitä politiikasta, jota tämä hallitus on aktiivisesti ja pitkäjänteisesti toteuttanut koko hallituskauden ajan.

Meidän on edelleen huolehdittava siitä, että vakavalle nuoriso- ja jengirikollisuudelle ei anneta kasvusijaa, järjestäytyneen ja vakavan rikollisuuden torjuntaan panostetaan, väkivaltaisten ääriliikkeiden ja terrorismin uhka hallitaan, laitonta sekä haitallista maahantuloa torjutaan tehokkaasti ja varaudutaan laajamittaisen maahantulon uhkaan sekä hybridivaikuttamiseen koko maan alueella. Lisäksi suojaamme suomalaista luottamusyhteiskuntaa vihamieliseltä informaatiovaikuttamiselta, torjumme vieraan vallan vakoilutoiminnan uhat, turvaamme kriittisen infrastruktuurin ja suojaamme tehokkaasti siviiliväestöä laajoissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Arvoisa puhemies! Me olemme nähneet, mitä tapahtuu, kun turvallisuutta uhkaavalta todellisuudelta suljetaan silmät. Ruotsi tarjosi tästä vuosia varoittavan esimerkin. Vaadimme toimenpiteitä, mutta perussuomalaisia ei haluttu kuunnella. Ehkä totuus oli silloin liian epämurkava tai todellisuus ei sopinut aikansa trendeihin ja iskulauseisiin.

Nyt tuo todellisuus on saapunut myös Suomeen. Turvallisuutta uhkaavat ilmiöt ovat moninaistuneet, osa kansainvälisen myllerryksen seurauksena, mutta aivan liian monet niistä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

ovat myös itse aiheutettuja. Tulos on sinisilmäisen maahanmuuttopolitiikan perintöä, jota me nyt hallituksessa joudumme korjaamaan tosiasioiden ehdoilla.

Arvoisa puhemies! Edelliset hallitukset ovat sallineet maahamme syntyä alueita, joissa suomalainen arki ei enää näytä suomalaiselta — ei siltä hyvinvointivaltiolta, jonka me yhdessä rakensimme. Maahamme on juurtunut vakavaa nuoriso- ja katujengirikollisuutta sekä kansainvälistä järjestäytyntä rikollisuutta.

Rajoillamme nähdään hybridivaikuttamista, jossa välineellistettyjä siirtolaismassoja käytetään yhteiskuntarauhamme horjuttamiseksi. Ja kuten tiedämme, osa tässä salissa on edelleen valmis katsomaan kaikkea tätä hyväuskoisesti laput silmillään.

Arvoisa puhemies! Tarvitaan rohkeutta kyseenalaistaa, korjata ja toimia tosiasioiden ehdoilla. Meidän tehtävämme ei ole vaalia hyveitä vain sanoissa. Meidän tehtävämme on toimia. Siksi me perussuomalaiset olemme tässä hallituksessa tekemässä muutoksia, aina suomalaisten etu edellä.

Me perussuomalaiset emme vain puhu turvallisuudesta. Me pidämme siitä huolta. Me pidämme huolta kodeista ja kaduista, kouluista ja kaupungeista, rajoista ja rannikosta, poliiseista ja pelastajista, järjestyksestä ja oikeudesta. Me pidämme huolta maasta, joka on meille uskottu, ja sen kansasta, jonka puolesta tämä maa seisoo. Tämä ei ole vain turvallisuuspolitiikkaa, tämä on oikeusvaltiopolitiikkaa. Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset turvaavat kansalaistemme arkea ja vapautta. Turvaamme isänmaata, jonka veteraanit verellä lunastivat ja suuret ikäluokat työtä pelkäämättä rakensivat. Meidän velvollisuutemme on huolehtia siitä, että turvallinen yhteiskunta on myös tulevien sukupolvien oikeus, ja sen varmistamiseksi me teemme jatkossakin hartiavoimin töitä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä, edustaja Werning.

14.37 Paula Werning sd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut pysyvästi. Niin ulkoiseen kuin sisäiseen turvallisuuteemme kohdistuu uudenlaisia ja monimuotoisia uhkia. Sisäisen turvallisuuden selonteossa määritellään kahdeksan painopistettä nuorisorikollisuuden ehkäisystä aina kriittisen infrastruktuurin suojaamiseen. Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä pitää näitä painopisteitä pääasiassa oikeina. Mutta yhtä tärkeää kuin tunnistaa uhat, on tunnistaa myös ratkaisut. Turvallisuus ei synny yksin rajoituksista, rangaistuksista tai viranomaisten kovasta työstä. Se syntyy siitä, että yhteiskunta pitää huolta jokaisesta ja jokainen voi kokea Suomessa osallisuutta.

Arvoisa puhemies! Nuoriso- ja katujengirikollisuuden ehkäisy on noussut vahvasti keskusteluun. Emme saa antaa katujengirikollisuuden juurtua Suomeen. Tätä ilmiötä ei kuitenkaan pystytä torjumaan yksin rangaistuksia kiristämällä, vaan tarvitsemme niin kovia kuin pehmeitä keinoja. Nuorten syrjäytymisen ehkäisy alkaa varhaiskasvatuksesta, koulusta, harrastusmahdollisuuksista ja mielenterveyspalveluista. Varhainen puuttuminen ja ongelmien ennaltaehkäisy on arvovalinta, joka maksaa itsensä takaisin moninkertaisesti.

Samalla katujengit ovat vain yksi ja varsin pieni osa järjestäytyneen rikollisuuden kokonaisuudesta. Järjestäytyneen ja ammattimaisen rikollisuuden torjunta vaatii, että poliisilla, Rajavartiolaitoksella ja oikeuslaitoksella on riittävät resurssit. On hyvä, että selonteossa tämä tunnistetaan, mutta hallituksen on myös huolehdittava, että sanat muuttuvat teoiksi ja viranomaisten riittävät resurssit tähän työhön taataan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Arvoisa puhemies! Selonteossa nostetaan esiin myös hybrdivaikuttaminen ja vihamielinen informaatiovaikuttaminen. Näihin uhkiin pitää varautua. Mutta jälleen kerran: Paras suoja tällaista vastaan on vahva, yhtenäinen ja luottamukseen perustuva yhteiskunta. Suomi, jossa ihmiset luottavat toisiinsa, viranomaisiin ja demokratiaan, kykenee tehokkaasti torjumaan vihamielisen vaikuttamisen. Toivon meistä jokaisen muistavan, että polarisaation ja vastakkainasettelujen lietsominen hyödyttää vain niitä, jotka Suomea haluavat horjuttaa ja heikentää.

Turvallisuus on kykyä suojata siviiliväestöä kriisin tai poikkeusolojen keskellä, samoin kuin kykyä huolehtia ihmisten arjen turvallisuudesta normaalioloissa. Oli kyse sitten luonnonkatastrofeista, kyberhyökkäyksistä tai arjen onnettomuuksista, tarvitsemme alueellisten pelastuslaitosten ja sopimuspalokuntien varaan rakentuvan vahvan pelastustoimen, jossa hyvinvointialueiden lisäksi kunnilla ja järjestöillä on tärkeä rooli. Näin voidaan turvata kansalaisten mahdollisuus saada hädän hetkellä apua luotettavasti ja ajallaan, asuinpaikasta riippumatta.

Rouva puhemies! Jos hallituksen selontekoa on kiitettävä monesta asiasta, on velvollisuutemme nostaa esiin myös selonteossa vähemmälle huomiolle jääviä kysymyksiä. Huu-metilanteen nopea vaikeutuminen erityisesti alfa-PVP:n leviämisen myötä on karu tosiasia, ja huolestuttava kehitys on ollut meneillään jo useamman vuoden. Näiltä osin viestimme hallitukselle on selkeä: Toimikaa. On tärkeää, että turvallisuusviranomaiset saavat tähän riittävät resurssit, mutta poliisi yksin ei voi tilannetta korjata, vaan tarvitaan myös nopeaa hoitoonpääsyä. Alfa-PVP konkretisoi hyvin sen, miten useimmissa sisäisen turvallisuuden kysymyksissä tarvitaan sekä kovia että pehmeitä keinoja, jotta tilanne saataisiin kestäväällä tavalla hallintaan.

Arvoisa puhemies! Me sosiaalidemokraatit pidämme käsiteltävän selonteon suurimpana vahvuutena sen perusajatusta: Suomi on luottamuksen yhteiskunta, ja tästä on pidettävä kiinni. Turvallisuus ei ole vain turvallisuusviranomaisten toimintaa. Se on myös oikeudenmukaisuutta, koulutusta, työtä ja toimivia sosiaali- ja terveystalouksia. SDP:n eduskuntaryhmä tukee selonteon painopisteitä ja muistuttaa, että turvallisuuspolitiikkaa tehdään turvallisuusviranomaisten lisäksi arjessa. Kun lapsi saa apua ajoissa, kun nuori löytää paikkansa yhteiskunnassa ja kun jokainen voi luottaa siihen, että hätätilanteessa apu tulee, silloin Suomi on aidosti turvallinen maa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Keskustan eduskuntaryhmä, edustaja Honkonen.

14.42 Petri Honkonen kesk (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta luo kattavan ja ajankohtaisen tilannekuvan Suomen turvallisuusympäristön muutoksista. Se tunnistaa monipuolisesti ne ilmiöt, jotka vaikuttavat kansalaisten arjen turvallisuuteen, olipa kyse nuoriso- ja jengirikollisuudesta, hybrdivaikuttamisesta, kriittisen infran haavoittuvuudesta tai vihamielisestä informaatiovaikuttamisesta.

Tässä selonteossa asetetaan tavoitteeksi, että Suomi on edelleen yksi maailman turvallisimmista maista, ja se on tärkeä lähtökohta. Samalla pitää kuitenkin muistaa, että turvallisuus ei ole vain poliisin, Puolustusvoimain, Rajavartioston ja muiden viranomaisten suorituskykyä, vaan se on myöskin yhteiskunnan eheyttä, kriisinkestävyttä ja kansalaisten luottamusta yhteiseen yhteiskuntaamme.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Arvoisa puhemies! Geopolitiikan tuomien jännitteiden lisäksi myös Suomen eri alueilla on omat kasvavat turvallisuushaasteensa. Täällä pääkaupunkiseudulla esimerkiksi kasvava huumeongelma, nuorten väkivaltarikollisuus, jengirikollisuus ja segregatio ovat heikentäneet turvallisuuden tunnetta. Harvaan asutuilla alueilla huolta herättävät pitkät etäisyydet viranomaispalveluihin ja viivästyneet vasteajat. Lisäksi muun muassa nettihuijarit ja -kiristäjät sekä muu informaatiovaikuttaminen aiheuttavat kaikkialla turvattomuutta.

Arvoisa puhemies! Turvallisuudesta ei saa tehdä alueellista etuoikeutta. Keskustan eduskuntaryhmä onkin huolissaan selonteossa esitetystä viranomaistoiminnan periaatteesta ”samankaltaiset palvelut samankaltaisilla alueilla”. Se on mielestämme kirjoitettu epäselvästi, mutta joku tarkoitus sille halutaan antaa. Tarkoittaako se sitä, että harvaan asutuilla alueilla palvelut voivat olla heikommät, koska ne eivät ole samankaltaisia kuin kaupunkikeskukset? Tällainen ajattelu olisi vakavassa ristiriidassa kokonaisturvallisuuden peruseriaatteiden kanssa. Tähän toivomme selvyyttä. Luoko hallitus sivistyserämaiden lisäksi nyt myös turvallisuuseräkaita?

Toisena ja liian vähän puhuttuna esimerkkinä nostan esiin pelastustoimen ja erityisesti sopimuspalokunnat. Noin 90 prosenttia Suomen pinta-alasta on sopimuspalokuntien vastuulla ja hoidossa. Ne ovat erityisesti harvaan asuttujen alueiden turvallisuuden takaajia ja toimivat osana kansallista kriisivalmiutta. Saamiemme tietojen mukaan sisäministeriö olisi tiukentamassa näitä vaatimuksia, muun muassa kuntovaatimuksia, sopimuspalokuntalaisille syitä kertomatta. Kysymys kuuluukin: kuinka tämä istuu selonteossa kirjattuun lupaukseen huolehtia sopimuspalokuntien toimintaedellytyksistä, jotta pelastuspalvelut voitaisiin turvata tasapuolisesti koko maassa?

Arvoisa rouva puhemies! Keskustan eduskuntaryhmän mielestä Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko, puolustuspoliittinen selonteko ja sisäisen turvallisuuden selonteko olisi syytä yhdistää yhdeksi kokonaisuudeksi, kokonaisturvallisuuden selonteoksi. Useissa Euroopan maissa, keskeisissä turvallisuuden kumppanimaissamme näin jo toimitaan.

Tämä yhdistetty selonteko mahdollistaisi sen, että turvallisuuden kehittämisen ja ylläpitämisen määrärahat määriteltäisiin ja suunniteltaisiin yhtenäisesti. Tässä vallitsevassa turvallisuuspoliittisessa tilanteessa puolustus saa usein pyytämänsä ja toden totta tarvitsemansa rahoituksen, ja hyvä niin, kun taas sisäisen turvallisuuden viranomaiset joutuvat lähes poikkeuksetta tyytymään siihen, mitä niille annetaan. Tämä ei pidemmän päälle ole kestävä. Kriisitilanteissa niin rajaturvallisuuden suorituskyky, poliisin, pelastustoimen, hätäkeskusten kuin myös terveydenhuollon suorituskyvyt ovat aivan keskeisessä roolissa ja yhtä tärkeitä kuin Puolustusvoimat. Sen lisäksi tietenkin nämä turvallisuusuhat menevät yhä enemmän lomittain niin ulkoisen kuin sisäisen turvallisuuden osalta.

Siksi esitän, että eduskunta ottaisi kantaa tämän selonteon käsittelyn yhteydessä tämän yhteisen, yhtenäisen kokonaisturvallisuuden selonteon tarpeeseen ja edellyttäisi, että turvallisuutta kehitetään tulevaisuudessa Suomessa kokonaisuutena, ei pistemäisesti eikä alueellisesti eriytyen vaan koko Suomen yhteisenä tehtävänä ja vahvistamalla jokaisen suomalaisen turvallisuuden tunnetta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Vihreä eduskuntaryhmä, edustaja Elo.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

14.47 **Tiina Elo vihr** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun puhumme sisäisestä turvallisuudesta tai turvallisuudesta ylipäätään, puhumme siitä, miten pystymme takaamaan arvokkaan ja hyvän elämän jokaiselle täällä asuvalle. Puhumme siitä, että jokainen voi luottaa saavansa apua viranomaisilta, kun sitä tarvitsee. Puhumme siitä, että jokainen voi kävellä ulkona pelkäämättä väkivaltaa, häirintää tai solvauksia. Puhumme siitä, että jokainen voi kokea olevansa arvokas ja tärkeä osa tätä yhteiskuntaa.

Turvallisuusympäristömme on muuttunut, ja se haastaa uudella tavalla myös sisäisen turvallisuuden viranomaisia. Erityisesti tällaisena aikana mitataan kykymme nähdä turvallisuus laajasti. Turvallisuusympäristön koventuessa puhe on kuitenkin keskittynyt vain kovaan turvallisuuteen. Vihreät pitävät huolestuttavana sitä, että sisäisen turvallisuuden selonteko on kokonaisuudessaan lähtökohdiltaan varsin uhkakeskeinen, suorastaan alarmistinen. Hallitus käyttää selontekoa uhkakuvien maalaamiseen, ja turvallisuuden juurisyöt uhkaavat jäädä vallalla olevan uhiin keskittyvän turvallisuuspuheen alle. Liian ohuelle huomiolle jää, että syrjäytyminen, sosiaalinen pahoinvointi ja moniongelmaisuus ovat yhä sisäisen turvallisuuden suurimpia uhkia. Vihreiden mielestä Suomen sisäisen turvallisuuden politiikan tulee perustua ennen kaikkea ongelmien ennalta ehkäisyyn. Mahdollisimman moni tapaturma, onnettomuus, rikos tai muu häiriö on kyettävä estämään ennalta. Se on paitsi taloudellisesti järkevää ennen kaikkea inhimillisesti kestävä.

Fokuset bör ligga på att ta itu med de bakomliggande orsakerna, såsom bekämpning av fatigdom och ojämlikhet, höjning av sysselsättnings- och utbildningsnivån samt säkerställning av välfärd och människors delaktighet. Att komma åt de bakomliggande orsakerna till säkerhetsproblem kräver insatser från hela samhället.

Leikkaamalla perusturvasta, lastensuojelun jälkihuollosta, nuorisotyöstä, sosiaali- ja terveyspalveluista, kotoutumisesta ja ennalta ehkäisevää työtä tekeviltä järjestöiltä Orpon hallitus syventää ongelmia niiden ennalta ehkäisyn sijaan. Mikään määrä poliiseja ei riitä, jos annamme osattomuuden kasvaa.

Arvoisa puhemies! Kuten sisäisen turvallisuuden selonteossa todetaan, Suomen sisäisen turvallisuuden politiikan tärkeimpänä päämääränä on varmistaa, että Suomi on luottamuksen yhteiskunta, jossa toteutuvat turvallisuus ja oikeudenmukaisuus kaikissa oloissa.

Sisäistä turvallisuutta tuottavat ihmiset: rajavartijat, hätäkeskuspäivystäjät, pelastajat, poliisit, sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset. Heille on turvattava riittävät resurssit, jotta he jaksavat tehdä tärkeää työtään. Yhtä lailla sisäistä turvallisuutta tuottavat varhaiskasvattajat, opettajat, koulukuraattorit ja nuorisotyöntekijät, jotka joka päivä työssään pyrkivät huolehtimaan siitä, että kukaan ei joudu syrjään.

Vaikka sisäisen turvallisuuden selonteossa nostetaan esiin keskeisen tärkeitä turvallisuusteemoja, siinä ei riittävästi tunnisteta, millaista peruuttamatonta vahinkoa Orpon hallituksen kylmä leikkauspolitiikka sisäiselle turvallisuudelle aiheuttaa. Hallitus, joka peräänkuuluttaa vahvaa varautumista ja kokonaisturvallisuutta, leikkaa juuri niistä perusasioista, joilla vahvaa yhteiskuntaa rakennetaan — sosiaaliturvasta, terveydenhuollosta, koulutuksesta ja kotoutumisesta.

Sisäistä turvallisuutta lisätään puuttamalla ylisukupolviseen huono-osaisuuteen ja ongelmien juurisyihin — ei luomalla lisää pahoinvointia ja näköalattomuutta. Sisäistä turvallisuutta lisätään rakentamalla luottamusta — ei kylvämällä eripuraa ja lisäämällä polariisaatiota. Vihreät haluavat, että Suomi on jatkossakin maailman turvallisimma maa kaikille ih-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

misille ja ihmisryhmille. Siksi tulemme jatkossakin korostamaan, että sisäisen turvallisuuden keskeinen perusta on, että pidämme kaikki mukana ja rakennamme yhteiskuntaa, johon jokainen voi kokea kuuluvansa ja jota jokainen pitää vaalimisen ja puolustamisen arvoisena.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä, edustaja Meriluoto.

14.51 **Laura Meriluoto vas** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turvallisuudesta huolehtiminen on valtion ydintehtävä. Kaikkialla Suomessa jokaisen on voitava luottaa siihen, että apua on saatavilla ja rikoksenuhrit saavat oikeutta. Turvallisuus ei kuitenkaan synny pelkästään viranomaisten resursseista tai toimivaltuuksista. Siksi ihmettelen, että tässä selonteossa ei mainita kertaakaan sanaa ”eriarvoisuus”. Selonteossa ei mainita kertaakaan perusoikeuksia tai ihmisoikeuksia. Selonteko ei puhu sanaakaan yhdenvertaisuudesta tai tasa-arvosta. Eriarvoisuuden vähentäminen ja syrjäytymisen ehkäisy kun kuitenkin ovat keskeisiä tapoja lisätä yhteiskunnan turvallisuutta. Ikävä kyllä Orpon ja Purran hallituksen politiikka lisää eriarvoisuutta. Kun toimeentulo horjuu ja tulevaisuus huolettaa, horjuu myös perusturvallisuus ja luottamus yhteiskuntaan. Kun sosiaaliturvaleikkaukset sysäivät 31 000 lasta köyhyyteen, ei perheitä lohduta, että poliiseja lisätään, viranomaisten toimivaltuuksia lisätään tai rangaistuksia kovennetaan.

Arvoisa puhemies! Selonteko nostaa nuoriso- ja jengirikollisuuden jopa sisäisen turvallisuuden keskeisimmäksi kysymykseksi. Yksikään nuori ei saisi ajautua vakavan rikollisuuden pariin. Toisaalta epämääräinen puhe ja käsitteiden sekoittaminen ei auta yhtäkään nuorta. Nuorisorikollisuuden ja katujengien väliin ei voi laittaa yhtäsuuruusmerkkiä. Eriliset ilmiöt vaativat erilaisia keinoja. Selonteko tunnistaa moniammatillisuuden merkityksen. Hallitus on kuitenkin keskittynyt kriminaalipolitiikassaan rangaistusten koventamiseen, ja rikosten ehkäisyssä se on kallis ja tehoton tie. Vaikka selonteko huomioi esimerkiksi Ankkuri-toiminnan vaikuttavana keinona, on huolestuttavaa, että Helsingin poliisissa tuloksia tuottanut ennalta estävä toiminto on ajettu alas. Kun poliitikot vaativat kovempia otteita, ei aidosti vaikuttaville keinoille näytä jäävän tarpeeksi tilaa.

Arvoisa puhemies! Suojelupoliisi on pitkään varoittanut äärioikeistolaisesta terrorismista vakavimpana terrorismiuhkana radikaali-islamin ohella. [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho!] Etnonationalismiin ja väestönvaihtoteoriaan liittyviä terrori-iskuja on nähty useissa länsimaissa, ja Suomessakin on nähty aseelliseen toimintaan valmistautuneita äärioikeistoryhmiä. Oikeudessa on käsitelty myös yksittäisiä tekijöitä, ja oma puolueenikin on joutunut valepommilähetysten kohteeksi. Vaikka selonteko käsittelee ääriliikkeitä, ei niiden polttoaineena toimivaa rasismia juuri mainita. Vaikka polarisaation kasvu ohimennen mainitaan, ei edellisestä selonteosta poiketen myöskään viharikoksia käsitellä tässä selonteossa. Yhteiskunnassa arkipäiväistyvä rasismi vaikuttaa liian monen Suomessa elävän jokapäiväiseen turvallisuudentunteeseen, ja tämän selonteko sivuuttaa.

Arvoisa puhemies! Ei yllätä, että tämä hallitus esittää maahanmuuton keskeisenä sisäisen turvallisuuden uhkana ja ennen kaikkea kielteisessä valossa, mutta, arvoisa hallitus, kyllähän Suomi tarvitsee maahanmuuttoa. Maahanmuuton käsittely ensi sijassa ja yleisesti ongelmana osuu väärään maaliin ja leimaa ihmisiä, jotka haluavat elää turvassa aktiivisena osana suomalaista yhteiskuntaa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Milan Jaff!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Arvoisa puhemies! Selonteko muistuttaa, että Suomessa on edelleen epätodennäköistä joutua yleisellä paikalla satunnaisen väkivallan kohteeksi. Muistutus on paikallaan, kun julkisesta keskustelusta voi saada muunkin kuvan.

Vaikka selonteon tilannekuva on melko realistinen, olisi sisäistä turvallisuutta paikallaan käsitellä monipuolisemmin. Turvallisuus vaatii sitä, että jokainen pidetään mukana, että jokaisen osallisuudesta huolehditaan eikä mitään ryhmää suljeta ulkopuolelle. Selontekoa lainaten: ”Kansalaisten luottamus demokratiaan, yhteiskunnan instituutioihin ja muihin ihmisiin suojaa yhteiskuntaa haavoittuvuuksilta ja ylläpitää henkistä kriisinkestävyyt-
tä.” Kriisien aikana perinteinen turvallisuuspuhe on huudossa ja poliitikkojen on helppo vaatia kovia otteita. Turvallisuutta puolustetaan kuitenkin myös eriarvoisuutta torjumalla. Yhteiskunnan turvallisuutta on se, että Suomi on huomennakin demokraattinen, ihmisoi-
keuksia kunnioittava hyvinvointivaltio ja oikeusvaltio. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ruotsalainen eduskuntaryh-
mä, edustaja Ingo.

14.57 **Christoffer Ingo r** (ryhmäpuheenvuoro): Ärade fru talman! Finland är ett av världens tryggaste länder, och det är någonting vi med rätta kan vara stolta över. Det är någonting som kan anses som en av våra största styrkor. Det här behöver vi bära i minnet då vi i dag debatterar redogörelsen om den inre säkerheten, som till sitt innehåll speglar det förändrade säkerhetspolitiska landskap som världen just nu går igenom. Finlands trygghet har byggts under en lång tid, genom en tradition av gemensamt ansvar och förtroende. Det här behöver förvaltas väl.

Arvoisa puhemies! On kuitenkin yksi osa-alue, johon Suomen on kiinnitettävä enemmän huomiota, ja se on naiseen kohdistuvan väkivallan torjuminen. Me RKP:ssä pidämme naiseen kohdistuvaa väkivaltaa yhtenä maamme vakavimmista sisäisen turvallisuuden ongelmista. Siksi on myönteistä, että hallitus lisää turvakotien rahoitusta, mutta työtä väkivallan lopettamiseksi on jatkettava.

Ärade talman! Det är viktigt att myndigheternas, särskilt räddningsväsendets och polisens, verksamhetsförutsättningar tryggas så att de kan sköta sina uppgifter på bästa sätt. En modern utrustning och välutbildad personal är centrala element.

I glesbygden är myndigheternas responstid ofta längre. Exempelvis är det så att då en eldsvåda härjar i skärgården eller utanför tätorten är frivilliga brandkåren oftast den första som är på plats. För många mindre orter är det ofta den första hjälpen som anländer på olycksplatsen, och särskilt i skärgården är de oersättliga. Därför är det otroligt viktigt att trygga deras verksamhetsförutsättningar.

Tröskeln för att delta i sådan här verksamhet får inte heller vara oskäligt hög. Vi får inte överbyråkratisera frivilligt arbete, och vi behöver ge förutsättningar så att personalen hos räddningsmyndigheter och polisen kan representera folket på bred front. Människor med olika bakgrund behövs också i de här yrkena.

I SFP är vi nu nöjda över att den svenskspråkiga räddningsutbildningen i Helsingfors har kommit i gång, och det är ett steg i rätt riktning, men vi vill att utbildningen blir permanent. För oss är det självklart att den svenskspråkiga polisutbildningen i Tammerfors även i

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

framtiden ska ha en egen enhet, eftersom den säkerställer en hög kvalitet på utbildningen och garanterar kompetenta och språkkunniga poliser.

Arvoisa puhemies! Kahden vuoden ajan olemme huolestuneina seuranneet Venäjän varjolaivaston liikennöintiä Itämerellä ja viime aikoina myös droonihavaintoja naapurimaidemme kriittisen infran läheisyydessä. Hybridivaikuttamisen ja sabotaasin riski on kasvanut, ja venäläiset öljykuljetukset lisäävät öljyvahinkojen vaaraa. Tämä tekee öljyntorjunnasta erityisen tärkeää kapealla Suomenlahdella.

Den kritiska infrastrukturen, särskilt till sjöss, är sårbar. Våra hamnar är porten ut till världen och därför är deras störningsfria funktion synnerligen viktig. Via Åland går det viktiga energi-, datakommunikations- och havsförbindelser, och därför måste vi säkerställa deras trygghet. Åland har ett geografiskt strategiskt läge, och därför är det avgörande att ansvars- och befogenhetsfrågorna mellan landskapet och riket löses så tydligt som det går under den pågående uppdateringen av beredskapslagen.

Arvoisa puhemies! Suurin osa nuoristamme voi hyvin. He viihtyvät koulussa ja heillä on ystäviä ja toiveita tulevaisuudelle. Viimeisimmän nuorisobarometrin mukaan nuortemme tulevaisuudenusko on kuitenkin heikentynyt. Yhä useampi nuori suhtautuu pessimistisesti tulevaisuuteensa. Tämä on huolestuttavaa ja ongelmaan on suhtauduttava vakavasti.

Ärade talman! Vi behöver stötta de unga som hamnat snett. Under de senaste åren har vi tampats med en polariserad ungdomsbrottslighet. Det är färre unga som begår brott, men brotten blir allvarigare. Ungdomsbrottsligheten är ett allvarligt problem, inte bara för individen utan för hela samhället, och ankar- och exitverksamheten är här mycket viktiga insatser. Men det allra viktigaste är tidigt förebyggande stöd för familjer, barn, unga och föräldrar. Det är viktigt att alla har ett tryggt hem och en säker omgivning. Samtidigt vill vi bygga ett inkluderande och mångkulturellt samhälle, och i ett sådant finns det inget utrymme för hat och rasism.

Ärade talman! Verklig trygghet skapas inte enbart genom ingripanden, utan genom att vi förstår, förebygger och åtgärdar de bakomliggande orsakerna till problemen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi kristillisdemokraattinen eduskunta ja edustaja Räsänen, Päivi.

15.02 **Päivi Räsänen kd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjän hyökkäyso-
ta Ukrainaan ja lisääntynyt geopoliittinen epävarmuus ovat vahvistaneet tarvetta ennako-
ida ja varautua niin ulkoisen kuin sisäisen turvallisuuden uhkiin. Samalla niiden välinen
raja on hämärtynt. Usein sisäisen turvallisuuden viranomaiset ovat ensivaste ulkoisten
uhkien torjunnassa. Kansalaisten luottamus viranomaisiin sekä arjen turvallisuuspalvelui-
den saatavuus määrittävät, kuinka hyvin Suomi kestää ulkoista painetta ja häiriötilanteita.

Viranomaisosaamisemme on korkeatasoista arjen turvallisuudesta aina poikkeusoloi-
hin. Kevään kehysriihessä hallitus sopi laajasta sisäisen turvallisuuden valmiuspaketista,
jotta laaja-alaisiin uhkiin voidaan varautua. Poliisin toimintakykyä on vahvistettu. Raja-
vartiolaitoksen määrärahoja on lisätty ja rajaturvallisuuden lainsäädäntöä uudistettu, jotta
maahantuloa voidaan paremmin hallita ja tarvittaessa rajoittaa. Modernilla laitteistolla

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

sekä rajavalvontaa tukevilla rakennushankkeilla, kuten itärajan esteaidalla, varaudutaan mahdolliseen välineellistettyyn maahantuloon. Kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvista uhkakuvista olemme valitettavasti saaneet jo tuntumaa. Energia-, tieto- ja viestintäverkkojen, liikenne- ja logistiikkajärjestelmän sekä vesi- ja jätehuollon toiminnan turvaaminen on arjessa selviytymisen välttämättömiä edellytyksiä.

Arvoisa puhemies! Vakava järjestäytynyt rikollisuus on kasvanut, koventunut ja kansainvälistynyt kytkeytyen vahvasti huumekauppaan, ampuma-aserikollisuuteen ja väkivaltaan. Sillä on jalansijaa jopa suomalaisessa elinkeinoelämässä. Samoin terrorismin uhka on edelleen olemassa — uhka-arvio on jopa hieman kohonnut. Ennakoivaa reagointia mahdollistetaan näihin kattavalla tiedustelulainsäädännöllä ja viranomaisyhteistyöllä.

Suomessa leviävän uuden muuntohuumeen — itse asiassa ei niin uuden, jo vuodesta 2013 tätä on havaittu, mutta on vahvasti lisääntynyt — alfa-PVP:n, käyttö on lisääntynyt nyt räjähdysmäisesti osin siksi, että sitä valmistetaan Suomessakin. Peukkuhuume aiheuttaa aggressiivisuutta ja vainoharhaisuutta, ja se on yhdistetty useisiin vakaviin rikoksiin. Emme voi katsoa sivusta, kun nuoret ja haavoittuvassa asemassa olevat ihmiset ajautuvat yhä syvemmälle syrjäytymiseen ja rikoskierteeseen. Huumeiden vastaisessa työssä tarvitsemme tehokasta viranomaisyhteistyötä erityisesti poliisin, Tullin ja sosiaalipalveluiden välillä, samoin terveydenhuollon. Uusien vaarallisten aineiden luokittelua huumeeksi on nopeutettava, jotta ne saadaan kiinni jo ennen leviämistä katukuvaan, ja samalla on kehitettävä lainsäädäntöä, joka mahdollistaa suostumukseen perustuvan tahdosta riippumattoman huumevieroitushoidon. Peukkuun tai amfetamiiniin ei ole käytettävissä korvaushoitoja, ainoa vapautus on täysi irrottautuminen huumeesta.

Arvoisa puhemies! Alle 21-vuotiaiden tekemien väkivaltarikosten määrä on kasvanut voimakkaasti, erityisesti alle 15-vuotiaiden kohdalla. Vaikka nuorten rikollisuus kokonaisuutena on vähentynyt, vakavat väkivaltarikokset kasaantuvat pienelle joukolle nuoria, ja yhä useammin nämä kytkeytyvät jengeihin. Poliisihan on tunnistanut Suomessa toimivan aktiivisesti jo noin kymmenen rikollisjengia.

Nuorisorikollisuutta torjutaan parhaiten tukemalla perheitä. Syrjäytymisen juuret ulottuvat usein varhaiseen lapsuuteen. Joka viides nuori kärsii mielenterveyden häiriöstä, ja joka neljäs lapsi asuu perheessä, jossa vanhemmalla on hoitoa vaativa mielenterveys- tai päihdeongelma. Lastensuojelulakia uudistettaessa tulee vahvistaa keinovalikoimaa, jolla voidaan puuttua ajoissa nuorten, myös alle 15-vuotiaiden, rikolliseen käyttäytymiseen. Ankkuri-toiminta on hyvä esimerkki vaikuttavasta moniammatillisesta tuesta. Uudet toimet rikollisjengejä vastaan ehkäisevät myös nuorten hyväksikäyttöä rikosten tekijöinä.

Arvoisa puhemies! Vihamielisellä informaatiovaikuttamisella pyritään ulkopuolelta horjuttamaan yhteiskunnan toimintaa sekä vaikuttamaan mielipiteisiin, asenteisiin ja toimintaan. Tämän torjumiseksi tarvitaan avointa, rehellistä ja selkeää viestintää. Kansalaisten perusoikeuksista, kuten sananvapaudesta, ei tule tinkiä informaatiovaikuttamisenkaan paineissa.

Turvallisuus rakentuu arjen luottamuksesta, toimivista palveluista ja siitä, että jokainen suomalainen voi luottaa saavansa apua silloin, kun sitä tarvitsee. Tarvitaan ajantasaista lainsäädäntöä, riittäviä viranomaisresursseja, vahvaa yhteistyötä sekä tahtoa puolustaa jokaisen ihmisarvoa ja ihmisoikeuksia kunnioittavaa isänmaatamme.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Liike Nyt -eduskuntaryhmä, edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

15.07 **Harry Harkimo liik** (ryhmäpuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies, ärade talman! Suomen turvallisuuden ylläpitäminen on valtion tärkeimpiä tehtäviä. Tämä selonteko on hyvä, mutta pitää muistaa, että talouskasvua ei ole, työttömyys uhkaa ja jengirikollisuus ja katuväkivalta ovat lisääntyneet, huumeongelma näkyy kaduilla kaikkien silmien edessä ja Venäjä uhkailee monella eri tavalla. Uhkakuvia ja pelon aiheita riittää. Siksi juuri näinä aikoina suomalaisille pitää kertoa mahdollisimman avoimesti ja kattavasti, mitä kaikkea yhteiskunta tekee sisäisen turvallisuuden vuoksi.

Yhtä paljon pitää kertoa myös siitä, mitä kaikkea yksittäinen kansalainen voi tehdä turvallisuutensa puolesta. Nykyinen tilanne maailmassa vaatii henkistä kriisinkestokykyä, hyvää medialukutaitoa ja parempaa ymmärrystä siitä, mitä kaikkea teknologian kehitys voi tuoda mukanaan.

Viranomaisten yhteistoiminnan tehostaminen ja lainsäädännön ajantasaisuus ovat ominaisuuksia, joiden pitää olla kunnossa. Itäraja saatiin lopulta suljettua, mutta merikaapeleita viime jouluna katkoneen Eagle S -aluksen kanssa oikeuslaitos näytti vain levittelevän käsiään, ja se kertoo siitä, että myös lainsäädäntö vaatii jatkuvaa kehittämistä.

Käräjäoikeuden mielestä merikaapeleiden katkomisen aiheuttama konkreettinen vaara ei ollut Suomelle riittävän suuri eikä ankkurin raahaaminen merenpohjassa ollut tahallista, mitä minä kyllä henkilökohtaisesti tosiaan epäilen. Tässä päätöksessä on suomalaisten oikeustaju koetuksella. Ratkaisu on kuin nälkäistä käskisi syömään. Jos oikeus ei pysty antamaan tuomiota, eikö se olisi pitänyt todeta jo heti käsittelyn aluksi?

Tapauksia tulee valitettavasti lisää, eli eikö ole parempi, että kansallisen vaaran määrittää Suomen lainsäädäntö eikä Venäjän hybridikeskus?

Arvoisa puhemies, ärade talman! Meidän ei kannata ottaa mallia Ruotsista tässä asiassa, mistä nyt haluan puhua. Ruotsissa ovat kaikki puolueet myöntäneet, että sinne on tullut liikaa maahanmuuttajia sekä heidän kotouttamisensa on epäonnistunut. Ruotsissa maahanmuuttajat aiheuttavat jatkuvia levottomuuksia, ampumisia ja räjähdyksiä. Tukholmaan on syntynyt ongelmalähiöitä, joihin ei edes poliisi uskalla mennä.

Hyökkäys poliisia kohtaan on pelkän väkivallan lisäksi symbolisesti hyvin vakavaa. Maahanmuuttajat hyökkäävät myös demokratiaa vastaan. He hyökkäävät kaikkea sitä vastaan, minkä takia he ovat Ruotsiin päässeet.

Tällaiset tapahtumat Ruotsissa ovat viimeinen hätähuuto myös Suomelle ja suomalaisille ennen kuin olemme yksinkertaisesti myöhässä. Ruotsissa on ajaututtu tilanteeseen, jossa ihmiset elävät samassa maassa mutta eri todellisuudessa. Maassa maan tavalla. Niin sen pitää olla myös Suomessa. Meidän on opittava puhumaan maahanmuutosta sen oikeilla nimillä ilman, että heti aletaan puhua rasismista.

Myös Suomeen on tullut katujengejä. Niistä on lyhyt matka mukaan järjestäytyneeseen rikollisuuteen ja huumekauppaan. Suurin osa katujengiläisistä on maahanmuuttajataustaisia.

Ilmiöt ovat tuontitavaraa. Viime aikoina on luettu uutisia jalkapallojoukkueiden kannattajaryhmien väkivaltaisuuksista. Suurin osa ilmiöistä keskittyy pääkaupunkiseudulle. Näihin pitää puuttua väkevästi.

Liian monen nuoren ensimmäinen auktoriteetti on poliisi, ja silloin ollaan jo pahasti myöhässä. Jos kotona, koulussa tai harrastuksissa ei tule käsitystä oikeasta ja väärästä, enuste on tosi huono.

Koulun ammattilaisten, järjestöjen, sosiaaliturvaviranomaisten ja poliisin pitää tehdä paljon paremmin yhteistyötä ja pyrkiä puuttumaan varhaisemmin häirikkökäyttäytyjiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Arvoisa puhemies, ärade talman! Sisäisen turvallisuuden ylläpitäminen on valtion tärkeimpiä tehtäviä. Ulkoiseen turvallisuuteen pitää panostaa erityisesti, ja se näkyy jatkossa merkittävästi kasvavina puolustusmenoina.

Myös sisäisestä turvallisuudesta pitää huolehtia hyvin. Ei pidä unohtaa kokonaisvaltaista huoltovarmuutta ja maatalouden omavaraisuutta. Kun turvallisuus kokonaisuutena on kunnossa, ihmiset perustavat perheitä, kasvattavat lapsiaan, perustavat yrityksiä, tekevät töitä ja tulevat elämässään hyvin toimeen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Nyt myönnän ministerille kahden minuutin vastauspuheenvuoron. Sen jälkeen mennään debattiin, nyt voi jo varata V-painikkeella. Ensimmäiset debattipuheenvuoron saajat ovat ryhmäpuheenvuorojen käyttäjät ja valiokunnan puheenjohtajisto. — Ministeri Rantanen.

15.12 Sisäministeri Mari Rantanen: Arvoisa puhemies! Aivan oikein täällä on havaittu se, että tämä selonteko poikkeaa viime kauden sisäisen turvallisuuden selonteosta varsin merkittävästi. Tämä ei ole sosiaalipolitiikkaa. Tämä on nimenomaan sen kovan sisäisen turvallisuuden selonteko ja lähtee siitä, että meidän täytyy realistisesti katsoa, mitkä ovat ne uhkakuvat, joita ympäristössämme on, ja mitkä ovat ne vastaukset, joilla näihin uhkakuviin vastataan, ja siinä mielessä tämä totta tosiaan poikkeaa.

No sitten täällä on erinomaisesti kuvattu sitä tilannetta, mikä meidän sisäisen turvallisuuden viranomaisilla on. Jos me ajatellaan oikeastaan kaikkea muuta uhkakuvaa, tulee se sitten ilmasta, maalta tai mereltä, niin kaikkialle sotilaallisen tilanteen hoitaminen on sisäisen turvallisuuden viranomaisten tehtävä. Tämä on nimenomaan se oppi, mikä kannattaa Ukrainasta ottaa, nimittäin näin sielläkin oli. Rajalla rajavartijat taistelivat venäläisiä vastaan, kaupungeissa poliisit taistelivat venäläisiä vastaan, pelastustoimi sammutti, auttoi evakuoi, ja myös väestönsuojelu kuuluu tietenkin tähän yhtenä aika keskeisenä asiana, samoin kuin tiedustelupalvelu. Omasta tiedustelusta on syytä pitää kiinni.

No, sitten ehkä kommentoin tähän, kun täällä todettiin, että Suomi tarvitsee maahanmuuttopolitiikkaa ja tarvitsee maahanmuuttoa ja että olisi jotakin rasismia. Näin ei ole. Maahanmuutto on myöskin mitä suurimmassa määrin turvallisuuskysymys. Sen me olemme kuulleet myöskin Ruotsista. Maahanmuutto, huono kotoutuminen, rikollisuus liittyvät yhteen, ja se on syytä täälläkin kyllä tunnistaa ja tunnustaa. Näin ollen pidän hyvin tärkeänä sitä, että Suomi kiristää maahanmuuttopolitiikkaansa, Suomi tekee sellaiset säännöt ja sellaiset rajat, että meille ei pääse pesiytymään tämän enempää ongelmia, jotka johtavat sekä nuorisorikollisuuteen, katujengiongelmiin että yhä kasvavaan järjestäytyneeseen rikollisuuteen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten mennään vastauspuheenvuoroihin, minuutin mittaisia ja ryhmäpuheenvuorojärjestyksessä. — Edustaja Keto-Huovinen.

15.15 Pihla Keto-Huovinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Viime vuosien havaintojen perusteella järjestäytynyt rikollisuus kasvaa, kovenee ja kansainvälistyy ja järjestäytyneellä rikollisuudella on selkeä jalansija suomalaisessa elinkeinoelämässä ja ryhmät pyrkivät soluttautumaan myös maahantulopisteisiin, infraan ja logistisiin ketjuihin. Satamien turvallisuus on noussut esille niin meillä kuin myös muualla Euroopassa, ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

kysynkin ministeriltä: miten satamiemme turvallisuutta on lisätty ja aiotaan lisätä, sekä mitä toimenpiteitä aiotaan tehdä kansainväliset rajat ylittävään rikollisuuteen liittyen? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lehtinen.

15.16 Rami Lehtinen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kokonaisturvallisuuden toimintamalli on malli, jota meidän kannattaa edistää. On tärkeää huomata, niin kuin täällä on monta kertaa sanottu, että ensivaste kriisin aikana on poliisi, Raja, Tulli ja muut sisäiset viranomaiset.

On myöskin todettava, että Euroopan maiden sisäisen turvallisuuden heikkenemisessä on yksi yhteinen tekijä, hallitsematon maahanmuutto, ja siksi meidän tärkein tehtävä on huolehtia siitä, että maahanmuuttomme pysyy kestäväällä tasolla. Se on nimittäin parasta sisäistä turvallisuutta.

Turvallisuus vaatii tekoja. Meidän on huolehdittava siitä, että maassamme voi jatkossakin jättää oven päivällä lukitsematta ja kotipihan aitaamatta.

Täällä kuultujen puheenvuorojen perusteella onkin välttämättä kysyttävä: kumpaa Suomi tarvitsee enemmän, massamaahanmuuttoa vai sisäistä turvallisuutta? Molempia nimittäin ei voi saada.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Werning.

15.17 Paula Werning sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sisäisen turvallisuuden selonteko osoittaa, että Suomi on edelleen turvallinen maa, mutta tätä ei voida pitää itsestäänselvyytenä. Turvallisuutemme perustuu ennen kaikkea luottamukseen — luottamukseen viranomaisiin, oikeusvaltioon ja toisiimme. Pidän tärkeänä, että selonteossa tunnistetaan tämä luottamus yhteiskunnan perustana. Turvallisuus ei synny vain poliisien resursseista tai rangaistuksista, vaan siitä, että ihmiset kokevat kuuluvansa tähän yhteiskuntaan ja voivat luottaa siihen, että heitä kohdellaan oikeudenmukaisesti.

Rouva puhemies! Selonteko kuvaa tarkasti monia tämän arjen uhkia: nuorten väkivallan lisääntymistä, järjestäytyneen rikollisuuden kasvua, hybridivaikuttamista ja disinformaatiota. Niiden torjuminen vaatii yhteistyötä, ei pelkoa eikä vastakkainasettelua. Turvallisuus syntyy myös arjen palveluista. Poliisi, pelastustoimi ja Rajavartiolaitos tarvitsevat riittävät voimavarat, mutta niin tarvitsevat myös koulu, nuorisotyö ja sosiaalipalvelut. Jos niistä leikataan, leikataan samalla myös turvallisuudesta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Honkonen.

15.18 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Toivoisin, että ministeri kommentoisi tätä, millä konkreettisilla keinoilla nyt sitten turvataan maan eri alueilla, erityyppisillä alueilla, ne keskeiset turvallisuusviranomaisten palvelut, mihinkä viittasin tuossa aikaisemmassa puheenvuorossani. Tämä kytkeytyy siihen isoon periaatteen, että lailla on maata rakennettava, ja jotta sillä lailla voidaan maata rakentaa, niin ihmisillä pitää olla kokemus, että he saavat myös sitä oikeutta silloin, kun sitä tarvitaan. Tähän kytkeytyy aivan keskeisenä osana esimerkiksi tämä rikosvastuun toteutuminen eli se,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

saavatko kansalaiset silloin, kun he ovat vääryyden kohteena, asiansa tutkittua, ja tämä tietysti kytkeytyy esimerkiksi poliisin resursseihin, läsnäoloon ja siihen priorisointiin, mitä siellä väistämättä joka päivä joudutaan tekemään. Olisin myös tähän toivonut teiltä kommenttia, miten teidän mielestänne nyt rikosvastuu tällä hetkellä Suomessa toteutuu ja kuinka sitä voitaisiin vielä entisestään parantaa. Tämä on aivan keskeinen osa sitä, miten suomalaiset kokevat ja luottavat tähän järjestelmään.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Elo.

15.19 Tiina Elo vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rasismi on ilmiö, joka on Suomessa todellisuutta. Todellisuutta on myös se, että hallitus vaikeuttaa omilla toimillaan tänne tulevien ja täällä olevien mahdollisuuksia kotoutua ja integroitua yhteiskuntaan. Esimerkiksi viime päivien uutiset ulkomaisten työntekijöiden riistosta ovat hälyttäviä. Hallitus on vaikeuttanut täällä työskentelevien ulkomaalaisten asemaa rajaamalla aikaa, johon mennessä työnsä menettäneen ulkomaalaisen on löydettävä uutta työtä. Tämä altistaa osaltaan ulkomaisia työntekijöitä riistolle, kun uhka työpaikan menettämisestä ja siitä seuraavasta työperäisen oleskeluluvan menettämisestä toimii kiristämisen välineenä. Meidän on pystyttävä puuttumaan tähän ja varmistamaan se, että tänne tulevat ja täällä olevat ulkomaalaistaustaiset ihmiset pääsevät kotoutumaan, integroitumaan ja kiinni työelämään. Se, että tässä selonteossa maahanmuutto nähdään lähinnä uhkana, ei edesauta sitä, että me saamme täällä olevat ihmiset tähän yhteiskuntaan integroitumaan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Meriluoto.

15.20 Laura Meriluoto vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Selonteko mainitsee myös pahentuneen huumetilanteen. Viime viikolla Helsingin Sanomat kertoi tutkijoiden ja päihdetyöntekijöiden yksimielisestä viestistä. Suomessa on jo vuosia jatkunut huumeongelma, jossa alfa-PVP on vain jäävuoren huippu. Poliitikoille on pitkään ehdotettu toimia, jotka auttaisivat tilanteeseen, mutta asiantuntijoita ei kuunnella. Päihdekuntoutusta on tarjolla yhä vähemmän, vaikka ongelmakäyttäjien määrä kasvaa, ja soteleikkaukset pahentavat tilannetta entisestään. Valistus, poliisien lisääminen ja rangaistukset eivät auta, kun hoitoon ei pääse edes silloin, kun sinne haluaisi.

Tilanne ei myöskään korjaannu, ellei päihdeongelmien juurisyihin puututa. Mitä enemmän pahoinvointi ja eriarvoistuminen suomalaisessa yhteiskunnassa kasvavat, sitä enemmän myös päihdeongelmat lisääntyvät, ja tähän suuntaan hallituksen politiikka valitettavasti maataamme vie.

Kysyisin vielä ministeriltä: miten te näette näiden hallituksen massiivisten leikkausten vaikutukset huumetilanteeseen Suomessa?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Ingo.

15.21 Christoffer Ingo r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Jag vill börja med att tacka för det goda arbete som man har gjort med att få i gång den svenskspråkiga räddningsutbildningen i Helsingfors. Det fokus man har lagt på den svenskspråkiga utbildningen av poliser och gränsbevakare är viktigt.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Arvoisa puhemies! Vapaaehtoiset palokunnat ovat arjen turvallisuutemme ytimessä. Ilman heitä emme millään onnistuisi pelastamaan ihmishenkiä ja omaisuutta kuten nyt.

Arvoisa ministeri, minulla on kuitenkin huoli siitä, että vpk:t joutuvat taipumaan ison byrokratiamäärän alle, jonka esimerkiksi hyvinvointialueiden alaisuuteen siirtyminen on monella alueella aiheuttanut. Siksi haluaisin kysyä: millä tavalla voimme helpottaa vapaaehtoisten palokuntien byrokratiaa ja auttaa heitä nyt selviytymään isosta taakasta?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Päivi.

15.22 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta kävi viime viikolla Ukrainassa tutustumassa sodanajan sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämiseen, ja jouduimme itsekkin turvautumaan väestönsuojiiin useamman kerran tuon matkan aikana. Mieleeni on jäänyt, kun olin sisäministeri itse 2011—2015, että silloin oli aikamoinen paine väestönsuojien rakentamisvelvollisuudesta luopumiseen. Onneksi siihen ei menty, ja itsekkin totesin, että niin kauan kuin tarvitsemme Puolustusvoimia suojaksemme, tarvitsemme myös väestönsuojia asukkaidemme suojaamiseksi erilaisilta vaaratilanteilta. Suomessahan tämä väestönsuojien tilanne on nyt onneksi edelleen hyvä kansainvälisesti vertaillen, mutta meilläkin on tarpeita, kuten selonteossa tuodaan esiin. Toivonkin, että ministeri kommentoisi, millä tavalla väestönsuojien tilaa pyritään kohentamaan sekä turvataan niiden riittävyys.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Jatketaan hallintovaliokunnan jäsenillä. Puheenjohtaja Peltokangas, olkaa hyvä.

15.24 Mauri Peltokangas ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä oleva selonteko sisäisestä turvallisuudesta on erinomainen paketti. Tiukkaakin tiukempi maahanmuuttopolitiikka on toden totta hyvään sisäiseen turvallisuuteen panostamista. Maahanmuuton lieveilmiöiden parasta taklaamista on puuttua niihin juurisyihin eli heikkolaatuisen maahanmuuttoon itsessään.

Aiempi sisäministeri, vihreiden Ohisalo, vielä vuonna 2020 kiisti koko katujengiongelman Suomessa. Tätä olen ihmetellyt aina, koska kyllähän silloin olivat tosiasiat jo nähtävissä. No, tällä hetkellä onneksemme nykyinen sisäministeri Rantanen ei pelkästään tunnusta katujengiongelmia vaan tekee hyvin määrätietoisesti niitä töitä, mitä täytyy ongelman kitkemiseksi tehdä. Turvallisuusviranomaisten resursseihin on panostettu voimakkaasti, maahanmuuttopolitiikkaa on kiristetty, rajat on turvattu, lainsäädännöllisiä työkaluja on annettu viranomaisille voimakkaasti. Arvoisa ministeri, mitä vielä on luvassa suomalaisen turvallisuuden eteen?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kaunistola.

15.25 Mari Kaunistola kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Ministeri! Sisäisen turvallisuuden selonteko on paitsi ajankohtainen myös erittäin tärkeä esimerkki Suomen ja suomalaisten varautumisen, ennakoimisen ja ongelmien eskaloitumisen ehkäisemisen kannalta.

Selonteosta voisi nostaa esiin montakin eri teemaa, mutta tässä yhtenä nostan Suomessa toimivan järjestäytyneen rikollisuuden. Järjestäytynyt rikollisuus toimii verkostoissa, joi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

hin kytkeytyy laajasti, paikallisesti ja kansainvälisesti toimivia rikollisryhmiä. On huolestuttavaa, että selonteon mukaan Europol arvioi, että jopa 80 prosenttia Euroopan järjestäytyneestä rikollisuudesta hyödyntäisi jollakin tavalla elinkeinoelämää. Olisikin naiivia ajatella, ettei tämä koskettaisi myös Suomea. Meidän on huolehdittava siitä, että PTR-ketjun rahoitus vastaa tulevaisuudessa myös näihin tarpeisiin entistäkin tehokkaammin ja jokaisella toimijalla tässä PTR-verkostossa on mahdollisuus tehdä toimintansa ideaalilla tavalla. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Heinäluoma.

15.26 Eveliina Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuntuu, että elämme sellaisia maailmanaikoja, että näitä sisäisen turvallisuuden haasteita meillä täällä kyllä riittää. Kun saamme yhtä asiaa hoidettua, niin sieltä ilmestyy jo seuraava ilmiö. Kyllähän tämä huumetilanteen kärjistyminen on juuri sellainen ilmiö, joka nyt on ihan viimeisten vuosien aikana levinnyt tämän alfa-PVP:n käytön yleistyessä. Tässä toivon kyllä, että meillä olisi nopeutta yhteisesti sekä kuntien, kaupunkien että valtiovallan kesken tarttua toimeen. On tietysti selvää, että tämä ongelma ei vain poliisien määrää lisäämällä ratkaistuksi tule, vaan tarvitaan laajasti myöskin siellä sosiaali- ja terveystieteiden toimia. Mutta kyllä se poliisityön vahvistaminen olisi yksi tärkeä asia, jolla saataisiin tätä käyttäytymiseen liittyvää häiriötä, joka tavallisille ihmisille näyttäytyy täällä Helsingissäkin erittäin vaarallisina tilanteina, hoidettua.

Olen esittänyt, että hallitus myöntäisi tällaisen lisämäärärahan erityisesti tänne pääkaupunkiseudulle. Olisiko hallitus tähän valmis?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Riipi.

15.27 Mika Riipi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sisäinen turvallisuus on arjen turvallisuutta. Kun ajatellaan, niin tuolla harvaan asutulla alueella on kysymyksiä, kuten kuuluuko puhelin tai onko kylällä enää yhtään maatilaa, jolla on traktori, että saadaan tie auki, että ambulanssi pääsee, että päästään päivystykseen sinne sadan kilometrin päähän. Vaikka hirveän tärkeätä on se, että me varmistamme viranomaistoiminnan resurssit ympäri maata, niin yhtä tärkeätä erityisesti koko maata ajatellen on se, että me pystyisimme varmistamaan järjestöjen ja yhdistysten ja naapuriavun toiminnan. Ne ovat hyvin keskeisiä: kyläyhdistykset, sopimuspalokunnat ja niin edelleen. Haluaisin kysyä: miten nämä näkökulmat otetaan myöskin huomioon?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen.

15.28 Saku Nikkanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä sisäisen turvallisuuden selonteossa on mielestäni hyvin ja varsin kattavasti nostettu tärkeitä sisäisen turvallisuuden painopisteitä esiin. Hallitus on myös — täytyy antaa tunnustusta — tarttunutkin jo näihin moniin painopisteisiin varsin määrätietoisesti, mutta kyllä minun silti täytyy yhtyä näihin huoliin, mitä tämänhetkinen huumetilanne tässä maassa tuo. Se kehityskäyrä on toden totta jatkunut jo pitkään, ja valitettavan jyrkällä kulmalla nämä ongelmat ovat alkaneet kasautua ja nyt tulleet esille, erityisesti muuntohuumeiden tuoma erittäin arvaamaton häiriökäyttäytyminen. Katson, että se on kaikista suurin meidän tämän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

hetken turvallisuutta, eli juuri niitä edustaja Lehtisenkin mainitsemia ovien lukitsemisia ja aitojen rakentamisia, uhkaava turvallisuustekijä. Nimittäin nämä toimijat, ketkä huume-päissään tuolla liikkuvat, ovat todella arvaamattomia ja menevät ihan asuttuihin taloihin sisälle, ja näin kävi myös omassakin naapurustossani. Kysynkin: miksei näitä huumeasioita [Puhemies koputtaa] ole nostettu näihin painopisteisiin tässä selonteossa, arvoisa ministeri?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

15.30 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Juuri nyt eduskunta on tärkeimmän työnsä äärellä. Turvallisuus ei ole yksittäisen viranomaisen tai hallinnonalan vastuulla, vaan se on yhteinen tehtävämme.

Luottamus viranomaisiin, yhteiskunnan kestävyys ja kansalaisten turvallisuudentunne ovat suomalaista huolenpitämisen ydintä. Turvallisuuttamme on puolustettava joka ainoa päivä. Toivon, että me jokainen tässä salissa muistamme tämän myös arjessa omassa toiminnassamme. Kansalaisten arjen turvallisuuden varmistaminen on eduskunnan tärkein tehtävä, sillä myös kansa kaipaa turvaa muuttuneessa maailmassa. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

15.30 Timo Suhonen sd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Harmaan talouden torjunta on yksi keskeisimpiä toimia järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa ja sisäisen turvallisuuden parantamisessa, ja meillä on aiempia hyviä esimerkkejä harmaan talouden torjunnasta. Tästä on hyvä esimerkki esimerkiksi 2000-luvun alkupuolelta, kun sisäministerinä 2003 toiminut Rajamäki teki tärkeää työtä juuri harmaan talouden torjunnassa. Hän sisäministerinä toteutti talousrikostorjunnan tehostamisohjelman, jossa sisäministeriö vahvisti poliisin, Tullin ja Verohallinnon yhteistyötä harmaan talouden torjunnassa. Poliisin talousrikosyksiköihin lisättiin resursseja ja kehitettiin valtakunnallista koordinaatiota. Yhteistyötä viranomaisten välillä siis parannettiin ja samalla painotettiin ennaltaehkäisyä ja valvontaa. Kysynkin nyt, arvoisa sisäministeri: onko mahdollista ehkä ottaa mallia sieltä vuoden 2003 ohjelmasta, mitä silloin ansiokkaasti sisäministerinä toiminut Rajamäki toteutti?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas.

15.31 Merja Rasinkangas ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä selonteko kertoo selvästi yhden asian: sisäinen turvallisuus otetaan nyt tosissaan. Ei enää pehmeitä puheita ja viivyttelyä, vaan tämä hallitus toimii sisäministeri Rantasen johdolla. Me näemme, mitä Ruotsissa tapahtuu muun muassa löysän maahanmuuttopolitiikan seurauksena: katujengit ja raaistuva väkivalta, levottomat lähiöt. Näihin ongelmiin liittyy vahvasti myös huumeusainerikollisuus. Suomi ei aio kulkea samaa tietä. Me puutumme ongelmiin ajoissa vahvemmallalla maahanmuuttopolitiikalla, tiukemmalla kriminaalipolitiikalla ja paremmilla viranomaisvaltuuksilla. Poliisille, Rajalle ja suojelupoliisille tulee lisää resursseja. Rikolliset saavat kovempia rangaistuksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Arvoisa puhemies! Suomen on pysyttävä maana, jossa ihmiset voivat kulkea kadulla ilman pelkoa. Tämä selonteko ja nykyinen hallitus tekevät töitä sen eteen, että näin myös tapahtuu. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kilpi.

15.32 Marko Kilpi kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen ollut poliisina vuodesta 1998 asti, ja voisi sanoa, että sinä aikana turvallisuusympäristö ja ylipäättään poliisinkin toiminta on kokenut varmaan suurimpia muutoksia, mitä oikeastaan itsenäisen Suomen historiassa on tämmöisenä ajanjaksona tapahtunut. Nyt kun katsotaan sitten sitä ajanjaksoa, mikä oli edellisestä sisäisen turvallisuuden selonteosta, niin sinä aikana, vuodesta 2021, muutoksia on tullut vain lisää, ne ovat olleet vielä isompia ja vielä kiihkeämpiä.

Tämän selonteon tiimoilta voidaan kyllä todeta, että tämä hallitus on vastannut todella hyvin niihin muutoksiin ja niihin haasteisiin, mitä sisäisessä turvallisuudessa on ollut. Kun ajatellaan, minkälainen on tämän maan taloustilanne, miten huolestuttava se on, minkälaisia lukuja siellä on, niin niitten lukujen valossa näyttäisi siltä, että meillä ei ole varaa tehdä tämmöisiä panostuksia, mutta tämmöisessä turvallisuustilanteessa meillä ei ole varaa olla tekemättä niitä panostuksia. On sanottava niin, että Orpon hallitus ja ne toimenpiteet, mitä tässä on tehty sisäisen turvallisuuden ja turvallisuuden eteen ylipäättään, ovat äärimmäisen hyviä, [Puhemies koputtaa] ja nämä ovat sellaisia tekoja, mitä tulevat sukupolvet tulevat arvostamaan. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Pitko.

15.34 Jenni Pitko vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Naisiin kohdistuva väkivalta on mittava ongelma Suomessa. Joka kolmas nainen on kokenut väkivaltaa, ja nuorista naisista jopa viidesosa on tullut raiskatuksi tai kokenut vakavaa väkivaltaa. Nämä ovat karmeita lukuja. Olen huolissani muun muassa siitä, että esitutkinnot kestävät niin pitkään, että osaa tapauksista ei uskalleta tuoda tietoon, ja siten myös rikoksenteijä jää rankaisematta, kun rikokset ehtivät vanheta. Myös lähestymiskiellon heikkoudesta olemme saaneet lukea. Tarvitsemme Suomessa asennemuutoksen, mutta nämä ovat myös konkreettisia asioita, mitä me politiikassa pystymme tekemään.

Arvoisa puhemies! Jotta apua voi hakea, täytyy myös voida luottaa viranomaisiin. Luottamus on Suomessa vielä hyvä, mutta se ei ole itsestäänselvyys. Sitä ovat omiaan romuttamaan poliisien tekemät rikokset. Tänä aamuna kuulin uutisista, että Helsingin poliisin ihmiskauppayksikössä työskentelevää poliisia syytetään asiakkaansa raiskauksesta, eikä tämä ole ensimmäinen luottamusta horjuttava uutinen. Kysynkin sisäministeriltä: onko teidän mielestänne tämä asia, jota meidän pitäisi ainakin selvittää, [Puhemies koputtaa] mitä asialle voi tehdä, ja miten näiden rikosten määrät ovat kasvaneet?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Berg.

15.35 Kim Berg sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun me täällä eduskunnassa ja yleensäkin Suomessa tällä hetkellä puhutaan sisäisestä ja ulkoisesta turvallisuudesta, niin meillä on hyvin tällä hetkellä tämä kova turvallisuus niin sanotusti hanskassa, ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

siitä puhutaan paljon. Niin kuin kollega, edustaja Räsänen sanoi, sosiaali- ja terveysvaliokunta vieraili loppuviikosta Ukrainassa, ja meille on tullut ehkä vähän huoli siitä, ollaanko me samalla lailla valmistauduttu myös terveydenhuollon turvallisuuteen ja terveydenhuollon toimivuuteen mahdollisessa kriisitilanteessa.

Tässä lähinnä olin havaitsevinani, että ministeri Juuso oli ainakin jossain vaiheessa salissa, ja olisin kysynyt lähinnä sitä, minkä takia tähän selontekoon ei ole otettu tässä tilanteessa laajemmin terveydenhuollon mahdollista varautumista kriisitilanteessa ja jopa sodassa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen.

15.36 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On hyvä, että sisäistä turvallisuutta tarkastellaan juuri tänä aikana. Kiitoksia ministerille hyvästä esittelystä.

Tärkeää on se, että pystymme kansalaisille luomaan turvallisen ympäristön heidän kotipiirissään ja siellä kotiseudullaan. Huolestuneena luin tästä selonteosta tämän kohdan, mihin edustaja Honkonenkin viittasi, että samankaltaiset palvelut samankaltaisilla alueilla. Toivon hartaasti, että tässä ei tapahdu tällaisista eriytymistä, että todetaan, että joillakin alueilla on huonommat palvelut, ne kyllä siellä riittävät ja täällä toisella alueella on paremmat palvelut ja siellä saavat pitää paremmat palvelut. Tällaista ei saa tapahtua.

Mutta se, mikä on jäänyt aika vähälle huomiolle tässä sisäisen turvallisuuden tarkastelussa, on meidän huoltovarmuutemme, koska ajat kun vaikeutuvat, niin on selvä asia, että silloin nämä perusasiat nousevat arvoonsa: onko meillä silloin toimiva terveydenhuolto, toimiiko energiahuolto, saammeko ruokaa? Nämä ovat niitä perusasioita. Jos joku näistä asioista menee sekaisin, niin sitten ollaan todella isoissa vaikeuksissa.

Toivon, arvoisa ministeri ja arvoisat edustajakollegat, että tämä otetaan vakavasti. Olemme onnistuneet tässä vuosien aikana tuhoamaan myös kotimaista energiahuoltoa, ja nyt tuntuu metsäpuolella olevan sama menossa. Tähän meidän pitää palata, mutta ei tässä tilaisuudessa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Otetaan nyt heille puheenvuorot, jotka eivät vielä ole saaneet puheenvuoroa. — Edustaja Rintamäki.

15.37 Anne Rintamäki ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset on turvallisuuspuolue. Vaikka valtiontaloutemme tila on edelleen heikko ja sopeutuksia on tehtävä, emme kuitenkaan tingi turvallisuudesta. Samaan aikaan ajamme säästöjä toisesta päästä. Suomen taloudelle haitallisen maahanmuuton rajoittamisesta vapautamme rahaa sille, mikä on oleellista.

Otan esiin nyt ulkoisenkin turvallisuuden tässä yhteydessä, koska sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden rajat ovat viime aikoina hälventyneet ja ne linkittyvät toisiinsa entistäkin enemmän. Tosiasia on, että maanpuolustusmenomme tulevat kasvamaan tulevinakin vuosina, ja ymmärrämme panostuksen tarpeellisuuden, kun sota on niin lähellä meitä täällä Euroopassa.

Istuva hallitus ottaa turvallisuuskysymykset hyvin vakavasti, kuten pitääkin. Toivon myös, että tulevilla hallituksilla turvallisuuskysymykset priorisoidaan kärkihankkeisiin. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Pauli.

15.39 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos hallitukselle ja ministereille, olette tehneet hyvää, tärkeää työtä isänmaan puolesta.

Hallitusohjelmassa on kaksi hyvää kirjausta:

Toinen koskee yrityslähestymiskieltoa, eli siinä on tavoitteena säätää laki, joka toistuvaa uhkaa tai häiriötä aiheuttavaa henkilöä koskisi, eli heitä voidaan sitten estää lähestymästä tiettyjä yrityksiä. Kysymys on: miten tämä etenee?

Toinen hallitusohjelmakirjaus koskee porttikieltojärjestelmää. Hallitusohjelmassa lukee, että tapahtumien katsomoturvallisuutta parannetaan ja porttikiellolla voitaisiin tehdä vähän samantyyppinen asia kuin tämä yrityslähestymiskielto, eli katsomoon ei ole mitään asiaa, jos on jatkuvaa häiriötä aiheuttanut.

Kysymys on siitä, miten nämä hallituksen esitykset etenevät. Palloliitto ja Veikkausliiga muun muassa tukevat tätä porttikieltojärjestelmää. On kestävämpiä, että saamme lähes päivittäin lukea erilaisista häiriötilanteista urheilutapahtumissa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Immonen.

15.40 Tomi Immonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Maailma ympärillämme muuttuu. Ulkoinen turvallisuusympäristö on jo heikentynyt, ja se näkyy myös meillä. Ihmiset kokevat huolta, ja siksi henkinen kriisinkestävyys on tärkeämpää kuin koskaan.

Myös yhteishenki ja toisista välittäminen nousevat yhä merkittävämpään rooliin. Sisäistä turvallisuutta ei tehdä yksin, se tehdään aina yhdessä. Viranomaiset toki tekevät tiivistä yhteistyötä keskenään, mutta myös kuntien, hyvinvointialueiden, elinkeinoelämän ja järjestöjen rooli on keskeinen. Jokainen meistä voi ja jokaisen pitää vaikuttaa oman ja lähiympäristönsä turvallisuuteen.

Edellisen hallituksen aikana ei maahanmuuton ongelmista juuri saanut puhua. Kiitos, että nyt myös maahanmuuton ongelmia ja vaikutuksia turvallisuuteen voidaan avoimesti tuoda esiin ja niistä voidaan keskustella, jotta niihin löydetään myös oikeat ratkaisut. Ei kielletä tosiasioita, sillä sisäinen turvallisuus ei ole mikään itsestäänselvyys.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Päivärinta.

15.41 Susanne Päivärinta kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On aivan selvää, että Venäjä pyrkii horjuttamaan sisäistä turvallisuuttamme. Venäjä on kiihdyttänyt entisestään hybridioperaatioitaan lietsoakseen pelkoa, lietsoakseen epävarmuutta ympäri Eurooppaa. Hybridivaikuttaminen on tullut jäädäkseen. Suomeen kohdistuu jatkuvasti valtiollista disinformaatiota, ja sitä vastaan paras antibiootti on koulutus ja medialukutaito.

Arvoisa puhemies! Me emme taivu painostuksen alla. Me emme taivu pelottelun alla. Me olemme varautuneet. Suomi tunnetaan kokonaisturvallisuuden mallistaan, sillä meillä on rajaturvallisuuslaki, ja me uusimme sen, koska me haluamme estää välineellistetyin maahantulon. Siksi me myös huolehdimme sisäisen turvallisuuden viranomaisten resursseista. Siksi me teemme työtä joka päivä, joka ikinen päivä. Teemme työtä suomalaisten resilienssin, huoltovarmuuden, energiaturvallisuuden ja kriittisen infrastruktuurin turvaa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

miseksi, [Puhemies koputtaa] ja siksi me laitamme julkista taloutta kuntoon, jotta voimme elää turvassa myös huomenna.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Niemi.

15.42 **Veijo Niemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tapasin sunnuntaina Sisä-Suomen poliisilaitoksen yhden kenttäryhmän, koko porukan, ja kävimme keskustelua. Ja nyt, arvoisa ministeri, pelkkää kiitosta, sillä vihdoinkin ja viimein ollaan siinä tilanteessa, että poliisien määrää pystytään koko ajan pikkuhiljaa lisäämään. Poliisilaitoksen budjetti on sillä tavalla tasapainossa, että ei joka kuukausi tarvitse miettiä, mistä nyt säästetään, voidaanko mennä yhtään laajemmalle alueelle partioimaan, liikenneturvallisuuksa takaamaan, voidaanko hommata poliiseille rikkoutuneitten varusteiden tilalle uusia varusteita. Tämä on tällä hetkellä aivan loistava tilanne, ja tämän ovat saaneet aikaan sisäministeriö, sisäministeri ja maamme hallitus. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

15.43 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on paljon puhuttu yhteiskuntaan vaikuttamisesta, ja digitalisaatio ja kaikki muut tässä ympärillä meitä haastavat koko ajan. Sitten kun täällä disinformaatiota ja muuta liikkuu ja sosiaalinen media on tässä ympärillä, niin tulee väistämättä kysymys, kuinka paljon sitä informaatiota levitetään siellä, ja sitten viranomaisviestinnällä pitäisi tähän vastata. Tämä on mielestäni semmoinen kysymys, jota ehkä pitäisi pohtia tässä selonteossa enempikin, koska nyt on kuultu myös uutisia siitä, että viranomaisverkossa on yt-prosessit päällä ja katsotaan, kuinka se viranomaisten viestinvälitys viranomaisten kesken toimii sitten jatkossa. Se on yksi osa, mutta miten saadaan toteutumaan yleinen viranomaisviestintä kansalaisiin päin, kun maaseudulla tiedonvälitys voi periaatteessa olla yhden maston varassa. Meidän pitäisi tälle alueelle ehkä miettiä enempi toimenpiteitä kuin mitä tässä selonteossa on tehty, koska me olemme kaikki [Puhemies koputtaa] näitten varassa, ja minä toivoisin, että siihen ministeri vastaisi. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Eestilä.

15.44 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yksityisyydensuoja on Suomessa perinteisesti korkealla tasolla ja perustuslailla vahvasti suojeltu. Mutta kun me ajattelemme nykyaikaista järjestäytyntä rikollisuutta, jengiytymistä ja erinäköisiä verkkorikollisuuden muotoja, niin, arvoisat ministerit, pitäisikö alkaa pohtimaan myös sitä, että joudumme laskemaan Suomessa yksityisyydensuojaa? Ihan sen takia, että me pystymme jonkun verran paremmin kontrolloimaan, mitä siellä verkossa liikkuu, mitä siellä tapahtuu, ja sitä kautta pääsemme paremmin kiinni rikollisuuden tiettyihin muotoihin. Ymmärrän, että se on perustuslain näkökulmasta aika radikaalikin ehdotus, mutta eikö meidän kuitenkin pitäisi pohtia niitä tapoja, mitä tämä täysin muuttunut yhteiskunta tuo tullessaan? Kai perustuslain säädöksiäkin pitäisi pystyä täydentämään ja päivittämään sen mukaan, mitä sisäinen turvallisuus vaatii?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Meillä on vielä kolme henkilöä, jotka eivät ole saaneet puheenvuoroa, vaikka ovat pyytäneet sitä, ja he ovat Seppänen, Jukkola ja Mäenpää. Sen jälkeen ministerien vastaus, ja myöskin ministeri Meri voi käyttää lyhyen puheenvuoron. — Mutta ensiksi Seppänen.

15.46 Sara Seppänen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Heti aluksi haluan kiittää hallitusta ja sisäministeriä siitä, että tämä selonteko on realistinen, jämäkkä ja ennen kaikkea se perustuu tosiasioihin. Silmien ummistamisen ja naiiviuden aika on ohi.

Katujengien ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta on nostettu selonteossa aivan keskiöön, ja on tunnustettava tosiasiat. Katujengit koostuvat pääasiassa maahanmuuttajataustaisista, ja niiden toiminta on muuttunut yhä ammattimaisemmaksi ja väkivaltaisemmaksi. Me emme saa antaa Ruotsin kaltaisen kehityksen juurtua Suomeen.

Tässä selonteossa näkyy perussuomalainen kädenjälki, rohkeus tunnistaa ongelmat, kyky tehdä päätöksiä ja tahto puolustaa suomalaisia ja suomalaista yhteiskuntajärjestystä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Jukkola.

15.46 Janne Jukkola kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Haluan nostaa esiin merialueiden kriittisen infran suojan, josta selonteossa todetaan aivan oikein, että sen lainsäädännölliset ja teknologiset valmiudet on arvioitava. Eagle S -aluksen tapaus osoittaa, että nykyinen lainsäädäntö ei kaikilta osin vastaa tämän päivän hybridiuhkiin ja merialueiden turvallisuusriskeihin. Tämä ei ole vain turvallisuuskysymys, vaan myös kysymys luottamuksesta viranomaisten toimintakykyyn ja oikeusjärjestelmäämme kohtaan. Siksi on tärkeää, että hallitus etenee ripeästi tämän kokonaisuuden lainsäädännöllisessä tarkastelussa. Arvoisa ministeri, voitteko kertoa, millä aikataululla hallitus aikoo viedä eteenpäin valmistelua, jolla varmistetaan, että Suomen viranomaisilla ja oikeusjärjestelmällä on käytössä selkeät ja riittävät keinot suojata merialueiden kriittinen infra ja puuttua rikkomuksiin tehokkaasti? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten edustaja Mäenpää, ja sen jälkeen ministerit.

15.48 Juha Mäenpää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies, hyvät miehet ja naiset! Näin puolustusvaliokunnan jäsenenä tarkastelen asioita usein maanpuolustuksen näkökulmasta, ja en tee poikkeusta tämänkään sisäisen turvallisuuden selonteon suhteen. Haluan kiittää ministeriä ja hallitusta siitä, että on edistetty näitä asioita, joista minäkin puhuin jo vuonna 2019, kun tänne eduskuntaan tulin valituksi.

Arvoisa puhemies! Järjestäytynyt rikollisuus kasvaa, kovenee ja kansainvälistyy. Sitä ohjataan usein ulkomailta käsin, jonne myös rikoshyöty suurimmalta osin kulkeutuu. Järjestäytyneet, hyvin usein ulkomaalaiset rikollisryhmät vastaavat Suomessa suurelta osin huumausaineiden kaupasta, johon kytkeytyy myös ampuma-aserikollisuutta ja väkivaltaa.

Kiinnitän huomiota erityisesti selonteon toteamukseen, että myös valtiolliset toimijat voivat hyödyntää järjestäytynyttä rikollisuutta osana hybridi vaikuttamistaan. Tämä onkin hyvä esimerkki siitä, kuinka nykymaailmassa ulkoinen ja sisäinen turvallisuus liittyvät kiinteästi toisiinsa. — Kiitos ministerille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten ministeri Rantanen, kolme minuuttia. — No, menköön viisi. [Naurua] — Sitten ministeri Meri, kuinkas paljon sinne tarvittaisiin? [Leena Meri: No, minä otan sen kolme, kiitos!] — Selvä.

15.49 Sisäministeri Mari Rantanen: Arvoisa puhemies! Aloitan ensin näistä huumausaineista. Täällä aivan oikein on kiinnitetty huomiota meidän huumausainetilanteeseen, käyttäjätilanteeseen, ja varmaankin se suurin syy, minkä takia tämä on noussut aika paljon nyt esiin, on nimenomaisesti se, että tämä alfa-PVP aiheuttaa käyttäjässään erittäin aggressiivista ja epävakaa käyttäytymistä, ja se luonnollisesti näkyy meillä kaduilla. Mutta sitten on samaan aikaan hyvä huomata, että tämä on vain yksi aine muiden joukossa. Tämä on vain yksi vaarallinen muuntohuume muiden joukossa, ja jos katsotaan jätevesitutkimuksia, niin vaikka alfa-PVP toki on siellä valitettavasti nousussa, niin silti amfetamiini on edelleen se käytetyin aine. Tässä on siis kysymys vakavasta järjestäytyneestä rikollisuudesta, johon liittyy esimerkiksi Suomessa ruotsalaiset katujengit, jotka ovat erittäin kiinnostuneita suomalaisesta huumausainemarkkinasta.

Kysymys on siis todella vakavasta asiasta, ja itselläni ainakin aina särähtää korvaan ja silmään se, jos puhutaan vaikkapa viihdekäytöstä. Kun ostat huumausaineita, käytät huumausaineita, se on huumausaineiden käyttöä. Ei ole olemassa mitään viihdekäyttöä. [Eduskunnasta: Näin on!] Se on aina huumausaineiden käyttöä, jolla ylläpidetään vakavaa järjestäytyntä rikollisuutta ja sen rahoittamista. Mielestäni tässä kohtaa pitäisi päästä myöskin siihen, että me kaikki puhumme huumausaineista negatiiviseen sävyyn. Mielestäni tämä viihdekäyttö-termi on juuri sellainen, mitä ei pitäisi kuunaan käyttää, vaan meidän varsinkin päättäjinä täytyy viestiä erityisesti näistä vakavista vaaroista, joita huumausaineisiin liittyy. Kaikki myönteinen puhe pois. Se, mihin me parhaiten voidaan vaikuttaa — ja toivon, että pystymme vaikuttamaan — ovat nuoret, jotta me päästäisiin siihen tilanteeseen, että kun heillä tulee se valintapaikka, kokeilenko vai enkö kokeile, niin he valitsevat sen ”en kokeile”, koska aika monet entiset huumausaineiden käyttäjät nimenomaan nostavat esiin tätä asiaa, että ”voi, kunpa minä en koskaan olisi sitä ekaa kertaa kokeillut”. Minusta tässä on aika paljon tekemistä.

No, mitä sitten tehdään rajat ylittävien rikosten ehkäisyksi? Siellä on tietysti monia asioita. Jos nyt luettelen muutaman lakihankkeen, niin kyllä rikostiedustelu, meidän rikostiedustelulainsäädännön luominen, on yksi aika erinomaisen tärkeä asia, järjestäytyneen rikollisuuden erityislaki. Sitten on hyvin tärkeätä se, että meillä on tietenkin erittäin osaavat, ammattitaitoiset viranomaiset, poliisiviranomaiset, Tulli ja Raja, jotka toimivat tässä tietysti todella tehokkaasti. Ja sitten on hyvin tärkeätä se, että meillä on hyvät yhteistyökuviot kumppaneidemme, keskeisten kumppaneiden ja Europolin, kanssa, ja näin sitä tehdään.

Sitten täällä nostettiin esiin sopimuspalokunnat, vpk:t ja pelastustoimi — äärimmäisen tärkeitä, äärimmäisen tärkeitä viranomaisia kukin, ja meidän sopimuspalokunnat ja vapaaehtoiset palokunnat ovat kyllä hyvin tärkeässä roolissa meillä, ja tältä osin on pidettävä huolta.

Meidän väestönsuojamme ovat kansallinen aarre, voi sanoa tässä kohtaa. Kun katsoo koko Eurooppaa, niin Suomi on onneksi pitänyt huolta väestönsuojistaan. Niitä on noin 50 500 kappaletta, jotka vetävät yhteensä 4,8 miljoonaa ihmistä, ja se on varsin iso määrä, kun verrataan väestöpohjaan koko Euroopassakin katsottuna. Tätä pyritään nyt vahventamaan vielä kevään kehysriihessä sovitun valmiuspaketin myötä, joka oli 21 miljoonaa euroa tänne.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Täällä nostettiin esiin yhteisöllisyys, naapuriapu. Se on varmasti sellainen asia, jota erityisesti harvaan asutulla alueella on, ja kyllä sitä toivoisi näkevänsä hiukan kaupungeissakin, joissa pikemminkin suljetaan helpommin silmät kuin muutoin.

Sitten tuotiin esiin huoltovarmuutta tai terveydenhuoltoa, miksi sitä ei ole ollut tässä. Nämä ovat kaikki äärimmäisen tärkeitä asioita. Kriisinkin keskellä se, mistä yhteiskunnan pitää pitää huolta, on aivan perusasioita: ne ovat ruoka, ne ovat vesi, ne ovat terveydenhuolto, ja ne ovat ihmisen suojaaminen noin muutoin. Siinä mielessä valitettavasti tähän eivät kaikki mahtuneet, mutta se ei tarkoita sitä, etteivätkö nämä olisi tärkeitä.

Sitten totean tähän loppuun vielä sen, että olen itse pitänyt hyvin tärkeänä sitä, että poliisilla on työrauha tehdä poliisin töitä, palata sinne back to basics, ja toivon, että he pystyvät tämän neljä vuotta työtään tekemään rauhassa ilman, että myllätään järjestelmää ja organisaatiota koko ajan. Minusta näyttää ainakin siltä, että olemme päässeet varsin hyvin tuloksiin, kun katsoo vaikkapa Helsingin poliisia, joka hyvin usein tiedottaa omista tuloksistaan. Ne näyttävät todella hyvältä. Nostan tässä kohtaa muun muassa maastapoistamiset, jotka ovat poliisilla koko valtakunnassa nousseet 40 prosenttia vuoden takaiseen ja Helsingissä peräti 60 prosenttia, että kyllä se työrauha sitten tuottaa myös tuloksia. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ministeri Meri, kolme minuuttia enintään. — Sitten mennään puhujalistaan, hetkeksi aikaa ainakin.

15.55 Oikeusministeri Leena Meri: Kiitos, arvoisa puhemies! Osana sisäistä turvallisuutta on tietysti oikeusministeriön työ erityisesti ennaltaehkäisyssä mutta myös rangaistusten kiristyksissä. Ainakin vihreiden puheenvuoroissa tuli esille — tai vasemmiston, en nyt ole ihan varma, ehkä molemmissakin — kritisoitiin tätä politiikkaa, että rangaistuksia vain kiristetään. No, ensinnäkin meidän tulee päästä pohjoismaiselle tasolle. Me olemme jääneet jälkeen Suomessa rangaistuksissa rikoksista, jotka koskevat henkeä ja terveyttä, järjestäytynyttä rikollisuutta, terrorismirikoksia. En nyt näe näissä rikoksissa mitään sellaista, jossa olisi vaaraa, että meillä pitäisi olla lievemmat rangaistukset kuin muissa Pohjoismaissa, että olisimme jonkinlainen turvasatama, että esimerkiksi rangaistuksia laittomien aseiden kantamisesta julkisella paikalla tai teräaseiden kantamisesta julkisella paikalla ei olisi tullut kiristää, minkä juuri teimme. Sehän nyt on järkyttävää rikollisuutta.

Mitä sitten tulee tähän nuoriso- ja jengirikollisuuteen, niin meillä on tästä oikeusministeriön johdolla tehty erittäin laaja-alainen toimenpideohjelma, tutustukaa siihen. Siellä on ennaltaehkäisyä, mutta siellä on myös rangaistusten kiristyksiä. Me todella, todellakin haluttiin puuttua siihen, että nuoret jengissä pahoinpitelevät toisiaan, kuvaavat niitä, törkeällä tavalla nöyryyttävät toista henkilöä. Se on koventamisperuste, ja sen pitääkin olla, ja näin tämä hallitus on toiminut.

Sitten vieraiden valtioiden vakoilutoiminnan uhka ja sen torjunta. Me puutumme sellaisiin kriminalisointeihin, joista meillä ei tällä hetkellä ole kunnolla rangaistusvastuuta, eli sellaiseen toimintaan, jota tehdään vieraan valtion lukuun. Suojelupoliisi on toivonut tätä pitkään, ja me kuuntelemme tietysti suojelupoliisia herkällä korvalla.

Terrorismilainsäädännön kokonaisuudistus tulee pian eduskuntaan, rangaistusalaan ja rangaistuksia kiristetään. En tiedä, onko tämä sellainen lainsäädäntö, jota ei tulisi päivittää. Totta kai tulee.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Pakkokeinolakia muutetaan. Me haluamme, että meillä poliisilla on sellaisia pakkokeinoja, joilla he voivat puuttua vakavaan ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen paremmin. Sen torjunta on äärettömän tärkeää. Täällä tuli jossain puheenvuorossa esille, pitäisikö yksityisyydensuojaa jollain tavalla pohtia. Nämä ovat juuri sellaisia, että kyllä meidän pitää järjestäytyntä rikollisuutta löytää ja salaisia pakkokeinoja käyttää, jotta me saamme ne rikolliset kiinni. Se kai tässä on kuitenkin ajatuksena.

Satamaturvallisuutta on parannettu. Tänä vuonna tulivat voimaan sielläkin turvallisuuselvitykset. Niitä tehdään vuosittain muistaakseni 100 000 yhteensä. Tämä on ollut, ruotsalaisia kun kuuntelee, yksi ongelma, että soluttaudutaan ympäriinsä erilaisiin viranomaisiin, ja tässä pitää jatkuvasti olla hereillä.

Mitä sitten vielä tulee näihin oikeudenhoidon resursseihin, niin se on nimenomaan näin, että tästä taloudellisesta tilanteesta huolimatta syyttäjät, poliisi, oikeusapu, Rikosseuraamuslaitos saavat lisää rahoitusta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Tämähän on aikarajoitettu, eli kaksi tuntia tulee täyteen 16.20, eli meillä on noin 20 minuuttia aikaa käydä vielä näitä puheenvuoroja. — Siellä oli ensimmäisenä edustaja Laine-Nousimaa.

15.59 Hanna Laine-Nousimaa sd: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä oleva selonteko sisäisestä turvallisuudesta nostaa esiin erittäin tärkeitä asioita. Sisäinen turvallisuus on perusta arjen turvallisuudelle, jonka ylläpitoon meillä jokaisella on paitsi oikeus myös velvollisuus. Miksi sitten niin moni kokee arkensa turvattomaksi? Miksi Suomessa tapahtuu asioita, jotka aiheuttavat turvattomuutta? Miksi nuorten väkivallantekojen määrä on kasvanut? Jokaisen ihmisen on tärkeää kokea olevansa merkityksellinen ja kykenevä vaikuttamaan omaan elämäänsä ja sen kulkuun.

Näköalattomuuden kokemus tulevaisuudesta saa aikaan pahoinvointia ja piittaamattomuutta yhteisestä hyvästä. Suora lainaus selonteosta: ”Kuntien, kaupunkien ja järjestöjen työllä parannetaan ihmisten turvallisuutta yhteistyössä viranomaisten kanssa.” Hienoa, että tässä asiakirjassa on tunnustettu ja tunnistettu järjestöjen ja kuntien työn merkitys. On tärkeää, että myös resursseja myönnettäessä niiden merkitys tunnustetaan ja huomioidaan.

Arvoisa rouva puhemies! Erityisen huolissani olen sisäisen turvallisuuden selonteossa mainitusta tiedosta, että erityisesti alle 15-vuotiaiden väkivaltarikosten määrä on merkittävästi kasvanut. Alle 15-vuotiaat ovat lapsia. Mitä sellaista heidän elämässään tapahtuu, että he päätyvät tekemään väkivaltarikoksia, joissa vahingoitetaan ja nöyrytetään toisia ihmisiä? Lapset ja nuoret ovat meidän aikuisten vastuulla. Aikuisten tehtävä on huolehtia turvallisuudesta kasvusta.

Kasvatustehtävä on vahvasti vanhempien käsissä. Heidän pitää kuitenkin saada tukea silloin, kun voimat tai osaaminen eivät perheen sisällä riitä. Esimerkiksi lapsiperheiden sosiaalityön resurssin tulee olla riittävä. Jokainen rikollisuudelle ja väkivallalle tai sen seurauksille menetetty nuori on Suomelle liikaa.

Arvoisa rouva puhemies! Toivon, että tämä selonteko vaikuttaa hallituksen tuleviin päätöksiin. Toimia, joilla lisätään pahoinvointia ja eriarvoisuutta erityisesti lasten ja nuorten kohdalla, ei pidä enää tehdä. On esitettävä vaikuttavia keinoja, joilla lisätään nuorten kokemaa osallisuutta yhteiskunnasta. On myös löydettävä keinoja auttaa lapsia ja nuoria kasvun vaikeuksien yli niin, että he eivät pilaa elämäänsä rikollisella tiellä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Eriarvoisuuden kasvattaminen ja tulevaisuudenuskon menettäminen eivät rakenna sisäistä turvallisuutta vaan tuhoavat sitä. Perustoimeentulon varmistaminen lapsiperheille on oleellista lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamisessa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Juha Hänninen.

16.02 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Tänään keskustelemme sisäisen turvallisuuden selonteosta. Se on asiakirja, joka kertoo yhteiskuntamme perustasta, luottamuksesta, vakaudesta ja kansalaisten turvallisuudesta.

Hyvät edustajat! Kuten tiedämme, turvallisuusympäristömme on rajusti muuttunut. Se on tehnyt selväksi, ettei turvallisuutta voida enää pitää itsestäänselvyytenä. Naapurimme räikeä, röyhkeä hyökkäyssota Ukrainaan, lisääntynyt hybrdivaikuttaminen ja järjestäytyneen rikollisuuden kasvu ovat tehneet sisäisestä turvallisuudesta osan kokonaisturvallisuuden etulinjaa. Sisäisen turvallisuuden viranomaisemme ovat arjen turvallisuutemme ensivaste. On oikein, että pysähdymme täällä näin tärkeän aiheen ja asian äärelle.

Arvoisa puhemies! Tämä hallitus on tehnyt määrätietoisia päätöksiä, joilla Suomea turvataan kaikilla rintamilla. Poliisien määrää nostetaan kohti 8 000:ta, suojelupoliisin ja Rajavartiolaitoksen suorituskyky turvataan, ja väestönsuojien ylläpitoon ja pelastustoimen valmiuksiin on osoitettu lisää rahoitusta. Rajaturvallisuutta on vahvistettu, hybrdivaikuttamiseen vastattu ja jengirikollisuutta torjuttu niin, että niin ennalta ehkäiseviin kuin rikosoikeudellisiin keinoihin on löytynyt toimenpiteitä. Olemme siis olleet jo matkalla kohti selonteon linjaa. Siellä nousevat esiin järjestäytyneen rikollisuuden torjunta ja kyberturvallisuuden vahvistaminen ja kriittisten rakenteiden suojaaminen. Meillä ei ole varaa jättää sisäistä turvallisuutta muiden turvallisuustoimien varjoon, sillä juuri se pitää sisällään asioita, jotka pitävät yhteiskunnan toiminnassa silloinkin kun ympärillä myrskyää.

Arvoisa puhemies! Juuri nyt eduskunta on tärkeimmässä työssään, ja sen äärellä turvallisuus ei ole yksittäisen viranomaisen tai hallinnonalan vastuulla, vaan se on yhteinen tehtävämme. Luottamus viranomaisiin, yhteiskunnan kestävyys ja kansalaisten turvallisuudentunne ovat suomalaista huolenpitämisen ydintä. Turvallisuuttamme on puolustettava joka ainoa päivä. Toivon, että me jokainen tässä salissa muistamme tämän myös arjessa omassa toiminnassamme. Kansalaisten arjen turvallisuuden varmistaminen on eduskunnan tärkein tehtävä, sillä myös kansa kaipaa turvaa muuttuneessa maailmassa. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio.

16.06 Vesa Kallio kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kuten edustaja Honkonen totesi hyvin keskustan ryhmäpuheenvuorossa: ”Samalla pitää muistaa, että turvallisuus ei ole vain poliisin, Puolustusvoimien, Rajavartioston ja muiden viranomaisten suorituskykyä. Se on myös yhteiskunnan eheyttä, kriisinkestävyyttä ja kansalaisten luottamusta suomalaiseen yhteiskuntaan.” Kaikissa näissä on ikävä kyllä nähtävissä murenemista yleisen maailmantilanteen takia mutta myös maan hallituksen harjoittaman politiikan takia. Sitä murentaa myös meidän poliitikkojen ja myös puolueiden tapa tehdä politiikkaa, jossa vastakkainasettelu ja ajoittain jopa viha ovat nousseet haastamaan yhtenäisyyden ja yhteisen hyvän tavoittelun.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Arvoisa puhemies! Poliittisen päätöksenteon taustalla on aina tilastoja ja taulukoita. Yksikään ihminen ei ole kuitenkaan pelkkä tilastomerkintä. Ihmisen arvoa ei mitata iän, sukupuolen, veronmaksukyvyyn, koulutuksen, asuinpaikan, ammatin tai minkään muun ihmistä hänen ulkopuoleltaan määrittävän seikan perusteella. Jokainen ihminen on lähtökohdaisesti arvokas. Suomessa onkin tehtävä politiikkaa, joka on jokaisen alueen ja jokaisen ihmisen asialla, ei vain suurten kaupunkien ja pääväylien varrella asuvien tai sinne ajettujen asialla. Ihmisellä on oikeus asua siellä, missä hän kokee olevansa kotonaan. Yhteiskunnan tehtävä ei ole osoittaa ihmiselle tämän asuinpaikkaa eikä hänen paikkaansa muutenkaan. Yhteiskunnan on tehtävä mahdolliseksi se, että ihminen voi löytää ja itse valita sellaisen asuinpaikan, jossa hän haluaa asua.

Yhteiskunnan tehtävä on luoda puitteet, joissa maailman onnellisimmaksi kansaksi vuosi toisensa jälkeen valittu kansa pystyy itsekin uskomaan omaan onnellisuuteensa. Tämä edellyttää oikeudenmukaista politiikkaa kaikilla politiikan osa-alueilla. Jokainen päätös vaikuttaa aina lopulta ja jossain kohtaa yksittäiseen ihmiseen, ja politiikassa on aina kyse ihmisistä. Santeri Alkion viesti pätee tänäkin päivänä: ihmisyyys ja sen kehitystarve on pantava kaiken yhteiskunnallisen ja valtiollisen uudistamisen pohjaksi. Ilman ihmisyyteen perustuvia arvoja ei synny myöskään oikeudenmukaisia talouteen liittyviä päätöksiä. Pelkillä kovilla arvoilla ei ylläpidetä hyvinvointiyhteiskuntaa, vaan se edellyttää tasapainoa näiden kahden välillä. Ilman näiden asioiden tunnistamista ei kansalaisilla ole mahdollisuutta saavuttaa sisäisen turvallisuuden tunnetta.

Arvoisa puhemies! Kukkahattutäti on Wikipedian mukaan pilkkanimi ihmisestä, joka pilkkaajan mielestä osallistuu julkiseen keskusteluun jakelemalla muille moralistisia, yleensä naiiveja neuvoja. Voin tunnistaa kyseisen ihmistyyppin. Elämme maailmassa, jossa ulkopolitiikan osalta on parempi olla vainoharhainen kuin naiivi. On syytä varautua kaikkeen ja ikävä kyllä kaikista pahimpaan. Tähän on perusteet nähtävissä ympäri maailmaa, myös Euroopassa ja erityisesti itärajamme takana. Sisäpolitiikan ja sisäisen turvallisuuden osalta vastaava tilanne ei ole missään nimessä toivottava, ja meidän on tehtävä kaikkemme, että emme siihen tilanteeseen myöskään joudu. Jos olisi pakko valita — siis jos olisi pakko valita — kumpia näkisin yhteiskunnassa enemmän: kukkahattutätejä vai kypäräpäisiä ja puukko hampaissa olevia setiä? Valitsen edelliset. Suomalaisessa, ainakin vielä aidosti avoimessa ja aidosti demokratian varaan rakentuvassa, yhteiskunnassa on oltava mieluummin tilaa naiiviudelle kuin vainoharhaisuudelle. Tätä avoimuutta ja ihmisyyttä arvostavaa demokratiaamme on syytä varjella kaikin tavoin ja kaikkea sitä uhkaavaa vastaan sisäisesti ja ulkoisesti.

Arvoisa puhemies! Mikään määrä viranomaisia ei pysty luomaan sisäistä turvallisuutta, mikäli ihmiset eivät pysty luottamaan yhteiskuntaan ja siihen, että se on heidän puolellaan koko Suomessa. Tätä sisäisen turvallisuuden tunnetta koetellaan tänä päivänä Suomessa ja erityisen vahvasti varsinkin itäisessä Suomessa sotimiseen keskittyneen maailman keskelä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman poissa. — Edustaja Hoskonen.

16.11 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kolmeen asiaan kiinnitän huomiota.

Ensinnä tähän sisäiseen turvallisuuteen eriytyvillä alueilla Suomessa: Kyllä itäinen Suomi, arvoisat ministerit ja hyvät edustajakollegat, on jäänyt aivan mopen osalle. Aloitetaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

vaikka siitä 3G-verkon purkamisesta. Olemme Itä-Suomessa tilanteessa, jossa aluehälytyskeskukseen yhteyden saaminen on vähän niin ja näin. Kyllä minä tiedän, että ministeri on väittänyt ihan muuta, mutta tervetuloa kokeilemaan, minä vien teidät alueelle, jossa varmasti ei saa yhteyttä minnekään. Ja sitten kun on hätä kädessä, niin aluehälytyskeskuksen kanssa keskustelu ei vaan onnistu. Ne aluehälytyskeskuksen ihmisetkin ovat tunnustaneet, että näin on. Tämä tehtiin tietoisesti, kun 3G-verkko purettiin. Se tuki 4G-verkkoa siellä, missä se ei toimi. Nyt sitä ei enää ole. Ja sitten puheet siitä, että 5G-verkko jotakin korvaa: Ei varmasti korvaa, kun 400 metrin välein pitää olla tukimastot. Sitä ei ole eikä koskaan tule. Toivon, että puhutaan asioista sellaisina kuin ne ovat.

Ja toinen asia koskee tätä samaa asiakokonaisuutta. Näillä reuna-alueilla talouselämä hiipuu, palvelut heikkenevät ja vanhemmat ihmiset eivät pysty enää esimerkiksi terveyspalveluihin menemään, koska pitää netistä varata aika, jos menee röntgenkuvaan, verikokeeseen tai muuhun. Se vanha ihminen, joka on siellä kotona, ei sitä pysty tekemään. Hänellä nettiyhteys saattaa olla, mutta puhelimella hän ei osaa sitä tehdä. Ne ihmiset ovat aivan oman onnensa nojassa. Tämä ei voi olla se tavoite, mihin Suomi menee.

Kolmas asia, mikä liittyy tähän meidän sisäiseen turvallisuuteen: Totta kai Rajavartiolaitos hoitaa tehtävänsä kiitettävän hyvin, siinä ei ole moitteen sijaa. Sama koskee poliisia, poliisit tekevät parhaansa. Ja ilokseni voin todeta, arvoisa sisäministeri, että poliisin ja Rajavartiolaitoksen yhteistyö raja-alueilla toimii kiitettävästi. Se on ehdottomasti hienoa yhteistyötä. Arvostan erittäin suuresti esimerkiksi Rajavartiolaitosta, sitä, että rajavartijan virkatehtäviin kuuluvia tehtäviä hoitavat siellä omassa ympäristössään, missä ovatkaan, pitävät aktiivista yhteistyötä paikallisiin ihmisiin. He käyvät taloissa kysymässä, miten menee, onko mitään ongelmaa — parasta mahdollista palvelua, mitä valtio voi järjestää ihmisille: kuulla heitä, auttaa tarvittaessa. Kuinka moni teistä on kuullut sen, että rajavartioiden autossa, kun he kulkevat niillä hyvin varustetuilla autoillaan, on muun muassa defibrillaattorit ja ensiapuvälineet mukana? Jos tulee joku hätätilanne, niin he pystyvät auttamaan. Heillä on vähän paremmat radioyhteydet kuin meillä tavallisilla ihmisillä, ja he pystyvät kyllä hoitamaan sitten ensiavun paikalle, esimerkiksi vaikka helikopterin tarvittaessa, jos tilanne on niin vakava. Elikkä siitä yhteistyöstä annan kyllä täyden kympin. Siinä kyllä täytyy sanoa ministerille, että olette toiminut esimerkillisesti.

Sitten uutena uhkana meillä on nousemassa Suomen energiapolitiikka. Me olemme kohta tilanteessa, että emme pysty takaamaan Suomen kansalaisille esimerkiksi kovilla pakkasilla lämpöenergiaa. Kun turve ajettiin tietoisesti alas, niin nyt poltamme tukkipuuta armosta, ja meillä on tilanne sellainen tänä päivänä, että jos ensi talvi on kova pakkastalvi, mitä sitten tehdään? Meillä ei ole, mitä polttaa. Jäistä puuta kun ruvetaan polttamaan lämpökatiloissa, siitä ei tule kuin savua taivaalle, mutta se ei lämmitä. Elikkä tämä energiahuollon varmistaminen on se asian tärkein kohta. Jos siitä emme pysty huolehtimaan... Sama koskee sähkönsaantia. Olemme aivan siinä kintaalla, riittääkö meillä sähkö. On purettu voimalaitoksia ja tehty ilmastopolitiikkaa aivan väärillä perusteilla. Asioilla ei ole mitään tekemistä totuuden kanssa. Toivoisin, että tähän puututtaisiin, mutta kun se on semmoinen kielletty mantra, siihen ei saa puuttua. Se on kuulemma pyhä lehmä.

Ja viimeisenä on sitten tietenkin tämä ruokahuolto. Kun puhutaan sisäisestä turvallisuudesta, niin, kuten olen sanonut monessa yhteydessä, se todellinen kriisi on kolmen ruokalajin takana: aamiainen, lounas ja päivällinen. Jos näitä ei kotona ole ihmisillä saatavilla, niin on todellinen kriisi. Esimerkiksi korona-aikana kotikunnassani tehtiin niin, että kunta ja seurakunnat tekivät yhteistyötä niin, että he jakoivat kunnan alueet eri vastuushenkilöille

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

ja jokaisen ihmisen luona käytiin monta kertaa viikossa varmistamassa, onko hänellä ruokaa, juotavaa, lämpöä, lääkkeitä, tarvitaanko lääkäreitä, ja kunta koordinoi tätä. Kuntien olemassaolo ja niiden hyvinvointi ja niiden yrittäjien oleminen siellä omalla paikkakunnalla vahvoina toimijoina on parasta turvallisuuspolitiikkaa kuntien ihmisten kannalta. He tuntevat itsensä turvalliseksi sillä hetkellä, kun näkevät, että tutut ihmiset pitävät heistä huolta, olkoon se yrittäjä tai putkimies taikka seurakunnan ihminen taikka joku kunnan virkamies taikka poliisi tai rajavartija. Kaikki siihen tarvitaan.

Pitäkää, arvoisat ministerit, hyvä hallitus, huolta siitä, että koko Suomesta pidetään huolta. Nyt se on rapistumassa hurjaa vauhtia. Toivon, että tämä on koko eduskunnan asia, ei vain hallituksen asia. Oppositio tukee tätä varmasti, kun semmoisia esityksiä tulee. Toivon, että se tehdään vakavasti, koska asia on Suomen kannalta erittäin vakava. Tässä työssä meillä ei ole varaa epäonnistua. [Juha Hänninen: Erinomainen puhe!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Vielä ehdimme ottaa edustaja Kaunistolan puheenvuoron ja sen jälkeen ministeri Rantasen vastauksen, ja sitten kaksi tuntia, joka tähän on tässä vaiheessa varattu, on kulunut. — Edustaja Kaunistola, olkaa hyvä.

16.16 Mari Kaunistola kok: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Sisäisen turvallisuuden selonteko on paitsi ajankohtainen myös erittäin tärkeä esimerkiksi Suomen ja suomalaisten varautumisen ja ongelmien eskaloitumisen ehkäisemisessä. Selonteon tarkoitus on tunnistaa toimenpiteitä, joiden kautta voimme vastata turvallisuusympäristössämme tapahtuneisiin ja edelleen tapahtuviin muutoksiin. Onkin ensisijaisen tärkeää, että huolehdimme sisäisen turvallisuuden työnantajien veto- ja pitovoimatekijöistä samalla kun toiminnan tehokkuutta lisätään ja resurssit turvataan. Koulutuspolkujen ketteryttä on lisättävä, ja esimerkiksi turvallisuuskoulutuksen uusia toteutusmuotoja on etsittävä, jotta aloille hakeudutaan, ne ovat vetovoimaisia ja että työpaikkoihin saadaan tekijöitä ympäri Suomen. Keskeistä on myös työhyvinvoinnin johtaminen, jotta ihmiset jaksavat ja viihtyvät työssään.

Selonteko jatkaa mielestäni hienosti sitä selkeää linjaa, joka hallituksella on ollut läpi hallituskauden: Suomen ja suomalaisten turvallisuuteen on panostettava. Siitä me emme voi tinkiä.

Arvoisa puhemies! Viranomaiset eivät voi huolehtia turvallisuudestamme, ellei heille suunnata riittävää resurssia. Hallitus tunnistaa tämän. Tulemme saavuttamaan tavoitteen 8 000 poliisista hallituskauden aikana. Nuoriso- ja jengirikollisuuden torjuntaan on myönnetty määrätietoisesti rahoitusta. Rajaturvallisuuslailla turvataan Suomea Venäjän hybridi-vaikuttamiselta ja välineellistetyltä maahantulolta. Poliisin karhuryhmän suorituskyyvyn nostamiseksi on myönnetty lisärahoitusta. Samoin suojelupoliisin suorituskyyvää turvataan pysyvällä lisärahoituksella. Lisäksi esimerkiksi sopimuspalokunnilla on merkittävä rooli ensivastetoimijoina ja pelastuspalveluiden tuottajina, ja heidän toimintaedellytyksistään on myös huolehdittava. Samalla heidän esihenkilö- ja muut koulutuksensa on pystyttävä turvaamaan. Tästä me emme voi tinkiä, ja näiden toteuttamiseen on löydettävä myös ketteriä vaihtoehtoja. Kaikki nämä toimet osuvat yksiin myös sisäisen turvallisuuden selonteon painopisteiden kanssa.

Selonteossa käsitellään useita merkittäviä uhkia, jotka koskettavat suomalaista yhteiskuntaa. Yksi iso haaste on järjestäytynyt rikollisuus. JR-rikollisuus muodostuu verkostoissa, joihin kytkeytyy laajasti paikallisesti ja kansainvälisesti toimivia rikollisryhmiä. On huolestuttavaa, että selonteon mukaan Europol arvioi, että jopa 80 prosenttia Euroopan jär-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

jestäytyneestä rikollisuudesta hyödyntäisi jollakin tavalla elinkeinoelämää ja että noin puolella rikollisryhmistä ja verkostoista olisi joko omia yrityksiä tai vahva kytkös yritystoimintaan. Keskiössä tässä ilmiössä ovat erityisesti satamaturvallisuus sekä viranomaisen saumaton yhteistyö niin Suomen sisällä kuin kansainväliselläkin tasolla. Meidän on siis huolehdittava, että PTR-ketjun rahoitus vastaa tulevaisuudessa myös näihin keskeisiin haasteisiin.

Poliisin, Tullin, Rajavartiolaitoksen ja suojelupoliisin yhteistyö on Suomessa erittäin hyvällä tasolla. Sitä voi myös mainostaa Euroopassa ja muissa maissa. Tällä hetkellä on kuitenkin uhkana, että Tullin rahoitus jäisi riittämättömäksi, ja sillä voi olla seurauksia koko viranomaisketjun toimivuuteen. Tulliin kohdistuvat säästöpainheet väistämättä heikentävät sen toimintakykyä ja resursseja vastata esimerkiksi salakuljetukseen tai jopa ihmiskaupan kaltaisiin rikoksiin. Haluankin tässä nostaa esille, että myös Tullin toimintakapasiteetti on varmistettava tai koko viranomaisketjuun voi tulla haavoittuvuutta.

Arvoisa rouva puhemies! Merkityksellisiä ovat myös hallituksen panostukset erilaisiin turvallisuuden investointeihin niin yksityisellä puolella kuin maakunnissa ja kunnissa. Otan esimerkiksi oman kotikaupunkini Porin, jossa eilen vihittiin käyttöön Porin Turvallisuuskeskuksen alueella sijaitseva luotitalo, joka on yli 800 neliötä ja Suomen ensimmäinen ballistisesti suojattu harjoitusrakennus laajan harjoitusalueen sisällä.

Vielä loppuun muutama sana nuoriso- ja jengirikollisuudesta. Sisäisen turvallisuuden selonteossa tunnistetaan se haitallinen kehityskulku, johon liittyy nuoriso- ja jengirikollisuuden kasvu myös Suomessa. Poliisi on tunnistanut Suomessa noin kymmenkunta katu-jengiä, ja viimeisinä aikoina esimerkiksi katujengien väliset väkivaltaiset yhteenotot ovat lisääntyneet Suomessa. Nuoriso- ja jengirikollisuuteen puuttuminen on tärkeää koko yhteiskunnalle, mutta erityisen tärkeää se on nuorten oman turvallisuuden takaamiseksi. Rikolliselle tielle eksyminen ei ole kenenkään etu. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitoksia. — Ja nyt ministeri Rantanen, olkaa hyvä.

16.21 Sisäministeri Mari Rantanen: Arvoisa puhemies! Ensinnä haluan kiittää tästä erinomaisesta keskustelusta ja hyvistä nostoista, joita edustajat täällä keskustelussa käyttivät.

Täällä jossain puheenvuorossa olin kuulevinani, että arvioitiin, että meillä luottamus viranomaisiin olisi laskussa, mutta näin ei käsitykseni mukaan ole, vaan itse asiassa luottamus viranomaisiin tässä maassa on vuodesta toiseen korkealla tasolla, ja kuten puheessani totesin, se on äärimmäisen tärkeä asia ja sitä tehdään joka päivä, aivan siinä perustuksessa, mitä meidän viranomaiset tekevät, on se sitten Hätäkeskuslaitos, pelastustoimi tai poliisi. Tämä on tietenkin aivan keskeinen kysymys silloin, kun me puhutaan luottamuksen yhteiskunnasta.

Täällä nostettiin äskeisessä puheenvuorossa uudelleen esiin tämä PTR-yhteistyö — poliisi, Tulli, Raja — ja se on meillä ensinnäkin aivan valtavan hyvää. Se on sellainen yhteistyömuoto, joka on vertaansa vailla moniltakin eri näkökulmilta ja eurooppalaisessa kontekstissa hyvin harvinainen, ja ollaan siitä tietysti iloisia, että ei olla pelkästään viranomais-siiloissa vaan sitä pystytään tekemään myös yhdessä näin pienessä maassa.

Paljon on tekemistä. Kuten täällä on todettu, tämä meidän turvallisuusympäristö on jatkuvassa muutoksessa. Se on muuttunut jo hyvin radikaalisti viimeisten vuosien aikana, mutta enpä usko, että tähän tämä jää, vaan meidän täytyy olla koko ajan fleksiibeilejä niin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

päättäjätasolla kuin myös viranomaistasolla katsomaan uusia tulevia uhkia, joita ei välttämättä tässä asiakirjassa ole edes osattu ottaa huomioon.

Mutta jos, arvoisa puhemies, tiivistän aivan lyhyesti, niin voisi melkein todeta, että se, mitä me tarvitsemme, on tekeviä, osaavia virkamiehiä. Laista virtaa toimivaltuuksia tiedonvaihtoon, rajan turva, tulijat laskuun, kadut hallussa, konnat kopissa, ihmiset turvassa, ja maassa on roti ja järjestys. [Hannu Hoskonen: Hyvä tiivistys!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Nyt keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 16.24.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 19.29.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 4 käsittelyä. — Nyt vielä puhujalista sieltä, ja siellä on ensimmäisenä edustaja Jukkola. Olkaa hyvä.

19.29 **Janne Jukkola kok:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Suomen sisäinen turvallisuus on osa kansallista turvallisuutta. Meidän on katsottava tätä kokonaisuutena rajaturvallisuudesta oikeuslaitokseen ja viranomaisen toimintakyvystä aina yhteiskunnalliseen luottamukseen saakka. Turvallisuus ei synny itsestään, eikä se säily ilman vahvaa ja toimintakykyistä valtiota. Siksi haluan todeta aivan aluksi: terve talous on yhteiskuntamme tärkein turvallisuustoimi, ja tämän eteen täytyy meidän toimia. Viranomaiset eivät voi huolehtia turvallisuudesta, ellei niillä ole riittäviä resursseja ja osaavia ammattilaisia. Orpon hallitus on tästä kantanut hyvin vastuunsa. Poliisin vahvuus nousee 8 000 henkilöön, myös suojelupoliisia ja karhuryhmää on vahvistettu, ja pelastustoimen sekä rajaturvallisuuden suorituskyyntä on panostettu.

Arvoisa rouva puhemies! Ukrainan kokemukset ovat osoittaneet, että sisäisen turvallisuuden viranomaiset ovat kriisitilanteissa korvaamaton ensivaste. Tämä hallitus on tehnyt päätöksiä, joilla on varauduttu myös meitä uhkaaviin tilanteisiin, hybridivaikuttamiseen, laittomaan maahantuloon ja kasvavaan järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Selonteossa todetaan oikein, että vakava nuoriso- ja jengirikollisuus ei saa kasvaa Suomessa. Tämä on arvo- ja myös vastuukysymys. Meidän on puolustettava lakia, järjestystä ja yhteiskuntarauhaa. Kovennettavat rangaistukset katujengeille ja niille, jotka käyttävät alaikäisiä rikosten välikappaleina ovat oikeita ja tarvittavia toimia. Samalla on autettava niitä nuoria, jotka ovat vaarassa ajautua rikoskierteeseen, varhain, määrätietoisesti ja yhteisön tukemana. Siksi nuorten harrastusmahdollisuuksiin tulee kiinnittää huomiota. Muun muassa urheiluseuroilla on tästä iso vastuu monella paikkakunnalla.

Haluan nostaa esiin myös erityisen kohdan, joka tulisi ottaa hallituksen toimesta kiireellisenä valmisteluun. Selonteossa todetaan, että arvioidaan merialueilla olevan kriittisen infran ylläpidon ja suojaamisen haasteet sekä näiden edellyttämä lainsäädännöllinen, valvonnallinen ja teknologinen vaste eri sisäisen turvallisuuden viranomaisten osalta. Tämä ei

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

voi pelkästään jäädä arvioinnin asteelle. Meillä on tuore esimerkki, Eagle S -aluksen tapaus, jossa Itämeren merikaapeleita katkaissien aluksen miehistö vapautettiin syytteistä Helsingin käräjäoikeudessa. Tilanne osoittaa, että nykyinen lainsäädäntö ei mahdollista tehokasta puuttumista tällaisiin tekoihin eikä vastuunkantoa niistä. Jos emme pysty suojelemaan omaa kriittistä infraa ja tuomitsemaan sen vahingoittajia, lähetämme vaarallisen viestin, että Suomea ja sen turvallisuutta voi horjuttaa ilman seurauksia. Tämä on omiaan lisäämään epävarmuutta ja turvattomuutta ja horjuttamaan myös kansalaisten luottamusta oikeuslaitokseen. Siksi tämä lainsäädäntö on päivitettävä pikaisesti. Meidän on myös varmistettava, että valtiolla ja sen viranomaisilla on riittävät keinot suojata kaapeleita, energiaverkkoja ja muita tärkeitä järjestelmiä myös merialueilla.

Arvoisa rouva puhemies! Suomi on turvallinen maa, koska olemme halunneet tehdä siitä turvallisen. Turvallisuus on tahdon asia. Se vaatii selkeitä päätöksiä, selkärankaa ja resursseja. Orpon hallitus on osoittanut, että turvallisuus on sen ykkösprioriteetti. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mehtälä.

19.34 Timo Mehtälä kesk: Arvoisa puhemies! Käsitlemme tänään erittäin tärkeää sisäisen turvallisuuden selontekoa. Voimme varmasti yhdessä todeta, että Suomessa tilanne on hyvä. Aivan kuin ministerin suulla kuulimme, viranomaiset ovat luotettavia, kaduilla on pääsääntöisesti turvallista ja kansalaisten luottamus yhteiskuntaan on korkealla tasolla.

Mutta tässä selonteossa on nyt puutteita, jotka aivan oleellisesti liittyvät sisäisen turvallisuuden ylläpitoon. Yksi näistä on ruoka, siis suomalainen ruoka. Onko tämä meille niin itsestäänselvyys, että emme osaa näissä yhteyksissä edes ajatella sitä? Nimittäin ilman ruokaa, vettä ja lämpöä ei ole apua poliisista, ei armeijasta, ei kansalaisten keskinäisestä luottamuksesta. Ilman ruokaa sisäinen turvallisuus on pelkkä muisto.

Siksi, arvoisa puhemies ja hyvät edustajat, haluan korostaa sitä, että meidän tehtävämme on huolehtia siitä, että yhteiskunnan perusasiat ovat kunnossa. Huolehtikaamme siitä, että kotimainen ruuantuotanto säilyy, että palvelut säilyvät eri puolilla maata ja että koko maa pysyy asumiskelpoisena. Tässä on turvallisuutemme perusta. Näiden perusasioiden päälle rakentuu se kaikki hyvä, josta voimme olla joka päivä kiitollisia.

Edustaja Honkonen nosti keskustan ryhmäpuheessa esiin ehdotuksen siitä, että pitäisi tehdä selonteko kokonaisturvallisuudesta. Tämä on erinomainen ajatus, kannatan lämpimästi. Tässä yhteydessä olisi luontevaa pohtia myös juuri ruokahuollon ja mainitsemiini muiden perusasioiden merkitystä ja ylläpitoa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lindberg poissa, edustaja Nieminen poissa. — Edustaja Rasinkangas, olkaa hyvä.

19.37 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta. Selonteossa käsitellään kattavasti Suomen sisäisen turvallisuuden toimintaympäristöä ja kehitystä. Tämän hallituksen ja sisäministeri Rantasen johdolla on sisäisen turvallisuuden vahvistaminen otettu aivan uudella tavalla huomioon, ja siihen on myös panostettu.

Suomessa tulee ehdottomasti kiinnittää huomiota turvallisuustilanteen kehittymiseen myös muualla Euroopassa ja etenkin naapurimaassamme Ruotsissa. Katujengien ja raistuvan nuorisoväkivallan osalta Suomen ei tarvitse seurata Ruotsia, vaan voimme puuttua

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

ongelmiin etupainotteisesti niin maahanmuuttopolitiikalla kuin maamme sisäisellä kriminaalipolitiikallakin. Tähän on myös tämän hallituskauden aikana kiinnitetty erityistä huomiota, koska emme halua, että Suomeen syntyy Ruotsin kaltaisia lähiöitä, joissa rikollisuus ja turvattomuus hallitsevat katukuvaa.

Arvoisa puhemies! Suomen sisäisen turvallisuuden politiikan tärkein päämäärä on varmistaa, että Suomi on luottamuksen yhteiskunta, jossa turvallisuus ja oikeudenmukaisuus toteutuvat kaikissa oloissa. Suomalaiset ansaitsevat maan, jossa voi elää ilman pelkoa rikollisuudesta, häiriöistä tai muista turvallisuutta horjuttavista ilmiöistä. Nuorten pahoinvointiin on myös reagoitu satsaamalla tälle vuodelle resursseja koulupoliisitoimintaan ja katuväkivallan ehkäisyyn.

Tässä selonteossa esitellään useita toimia, jotka ovat perussuomalaisten pitkäaikaisia tavoitteita ja jotka ovat nyt etenemässä. Kiristämme maahanmuuttopolitiikkaa väärinkäytösten estämiseksi, päivitämme viranomaisten toimivaltuuksia, lisäämme resursseja poliisille, Rajalle ja suojelupoliisille sekä kiristämme rangaistuksia vakavista rikoksista. Kehitämme rikostiedustelua, jotta viranomaiset voivat puuttua jengi- ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen aiempaa tehokkaammin. Parannamme kykyä havaita ja torjua hybridiuhkia ja kybervakoilua sekä vahvistamme viranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Tärkeää on huoltovarmuudesta huolehtiminen. Emme myöskään hyväksy sitä, että ulkomaiset tiedustelupalvelut tai niiden avustajat voivat toimia Suomessa vapaasti. Pakolaisvakoilu kriminalisoidaan ja Suomen viranomaisille annetaan oikeus puuttua myös ulkomailla sijaitseviin laitteisiin, jos niitä käytetään Suomen kansallista turvallisuutta vastaan.

Arvoisa puhemies! Sisäinen turvallisuus siis todellakin otetaan vakavasti tämän hallituksen aikana, ja luomme lainsäädäntöä sekä teemme päätöksiä Suomen ja suomalaisten turvallisuus edellä. Kiitos ministeri Rantaselle selonteon esittelystä ja erinomaisista toimituksista Suomen turvallisuuden puolesta ja meidän kaikkien suomalaisten hyväksi. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki.

19.40 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Keskustelemme valtioneuvoston selonteosta, joka koskee sisäistä turvallisuutta. Sisäisellä turvallisuudella tarkoitetaan niitä yhteiskunnan ominaisuuksia, joiden johdosta ihmiset voivat nauttia oikeusjärjestelmän takaa-mistaa oikeuksista ja vapauksista ilman rikollisuudesta, häiriöistä, onnettomuuksista ja niihin rinnastettavista kansallisista ja kansainvälisistä ilmiöistä johtuvaa pelkoa tai turvattomuutta.

Pelko ja turvattomuus ovat lisääntyneet yhteiskunnassamme sekä sisäisistä että ulkoisista syistä. Maahanmuuttopolitiikkamme on ollut epäonnistunutta, mielenterveysongelmien määrä on suorastaan räjähtänyt käsiin, asenteet huumausaineita kohtaan ovat lieventyneet, Venäjän karhu on jälleen irti Euroopassa ja niin edelleen. Listaa voisi jatkaa vaikka kuinka pitkäksi.

Ei kuitenkaan kannata maalata pelkästään vihtahousua seinille, sillä kyllä positiivinen tosiasia on se, että nykyhallitus ottaa turvallisuuskysymykset hyvin vakavasti. Poliisina minua ovat ilahduttaneet suuresti esimerkiksi lisämäärärahat poliiseille sekä rikoslain tarpeelliset kiristykset. Katujengit ja muut rettelöitsevät nuorisoporukat ovat nykyään aivan poliisin arkipäivää, ja tämä tunnistetaan hyvin tässä selonteossa. Tosiasioiden tunnistaminen onkin viisauden alku. Selonteossa on tärkeä kohta, jossa todetaan seuraavasti: ”Nuoret tekevät väkivaltarikoksia yhä useammin ryhmissä, etukäteen järjestettyinä ja te-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

koihin liittyy uhrin nöyryyttämistä. Väkivaltarikoksia, kuten esimerkiksi ryöstöjä, tehdään ilman päihtymystä, mikä poikkeaa tyyppillisestä aikuisten väkivallasta, johon päihtymystila liittyy usein. Rikoksia tekevät nuoret voivat ryhmäytyä tehdäkseen yhä enemmän ja vakavampia rikoksia tai jo olemassa olevat ryhmät voivat rekrytoida nuoria ja alle rikosvastuun olevia lapsia rikoksentekijöiksi.”

Arvoisa puhemies! Katujengeihin linkittyvät vahvasti ampuma- sekä teräaserikokset ja myös huumausainerikokset. Selonteossa arvioidaan, että järjestäytyneen rikollisuuden käyttämä väkivalta tulee vain raaistumaan tulevaisuudessa. Siksi onkin hyvä, että hallitus on nyt jo hieman ennakkoivastikin tehnyt tarvittavia kiristyksiä lainsäädäntöön tältä osin. Varsinaisia katujengejä on poliisin tietojen mukaan nyt noin kymmenkunta, ja ne ovat ammattimaistuneet viime aikoina. Poliisi ja muut turvallisuusviranomaiset tarvitsevat rahoituksen lisäksi myös tarpeellisen lainsäädännön, jotta voivat tiettyjä toimenpiteitä rikollisiin kohdistaa. Siksi myöskin toimivaltuuksien lisääminen on todella tervetullutta näiden ongelmien kitkemiseksi.

Arvoisa puhemies! On hienoa, että vaikeasta taloustilanteesta huolimatta hallitus ei ole lähtenyt tinkimään turvallisuudesta. Toivon myös, että tulevat hallitukset, ovatpa ne minä värisiä hyvänsä, ymmärtävät tilanteen vakavuuden ja panostusten tarpeellisuuden.

Lopuksi haluan kiittää edustaja Mehtälää erinomaisesta puheenvuorosta huoltovarmuuden puolesta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen.

19.44 **Sara Seppänen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Käsittelemme valtioneuvoston selontekoa sisäisestä turvallisuudesta, asiakirjaa, joka määrittää pitkälle Suomen tulevaisuutta ja yhteiskuntamme kykyä turvata kansalaiset muuttuvassa maailmassa.

Haluan heti aluksi kiittää hallitusta ja erityisesti sisäministeriä siitä, että tämä selonteko on realistinen, jämäkkä ja ennen kaikkea tosiasioihin nojaava. Silmien ummistamisen ja naiiviuden aika on ohi. Tässä selonteossa näkyy perussuomalainen kädenjälki, rohkeus tunnistaa ongelmat, kyky tehdä päätöksiä ja tahto puolustaa suomalaisia ja suomalaista yhteiskuntajärjestystä.

Arvoisa puhemies! Suomen sisäisen turvallisuuden politiikan tärkeimpänä tavoitteena on varmistaa, että maamme pysyy luottamukseen nojaavana yhteiskuntana. Siinä toteutuvat turvallisuus ja oikeudenmukaisuus kaikissa oloissa. Tämä tarkoittaa, että ihmiset voivat elää ilman rikollisuudesta, levottomuuksista tai turvattomuudesta johtuvaa pelkoa. Hallitus on tarttunut niihin asioihin, jotka uhkaavat tätä turvallisuudentunnetta.

Katujengien ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta on nostettu selonteossa aivan keskiöön. On tunnustettava tosiasiat. Katujengit koostuvat pääosin maahanmuuttajataustaisista, ja niiden toiminta on muuttunut yhä ammattimaisemmaksi ja väkivaltaisemmaksi. Me emme saa antaa Ruotsin kaltaisen kehityksen juurtua Suomeen. Siksi on oikein ja välttämätöntä, että hallitus panostaa viranomaisten toimivaltuuksiin, rikostiedustelun kehittämiseen ja rikosvastuun toteutumiseen. Rikollisuuteen on puututtava varhain ja johdonmukaisesti sekä ennaltaehkäisevästi että rangaistusten kautta. Nuorille on tarjottava mahdollisuus irtautua rikollisuudesta, mutta yhteiskunnan on samalla osoitettava selkeä raja sille, mikä on hyväksyttävää.

Arvoisa puhemies! Selonteko linjaa myös vahvoja toimia hybridi-vaikuttamisen ja laitoman maahantulon torjumiseksi. Tämä on kansallisen turvallisuutemme ydintä. Hallitus

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

on jo ryhtynyt toimiin rajaturvallisuuden vahvistamiseksi ja maahanmuuttajapolitiikan tiukentamiseksi. Näiden toimenpiteiden ansiosta Suomi pystyy paremmin hallitsemaan rajojensa tilannetta ja varautumaan laajamittaisiin maahantulon uhkiin.

Erityisen tärkeänä pidän myös sitä, että hallitus aikoo uudistaa tiedustelulainsäädäntöä ja parantaa viranomaisten kykyä torjua kyberuhkia, vakoilua ja informaatiovaikuttamista. Meidän on pystyttävä suojaamaan suomalainen luottamusyhteiskunta vihamielisiltä toimijoilta, niin kotimaisilta kuin ulkomaisiltakin. Selonteossa näkyy myös vastuullinen suhtautuminen viranomaisten resursseihin. Poliisin, Rajavartiolaitoksen, Tullin ja suojelupoliisin suorituskyvyn varmistaminen on edellytys sille, että voimme pitää Suomen turvallisena kaikissa olosuhteissa.

Arvoisa puhemies! Tämä selonteko osoittaa, että Suomi on ottanut uuden suunnan. Se on suunta kohti johdonmukaista ja realistista turvallisuuspolitiikkaa, jossa ei silotella ongelmia eikä vähätellä uhkia. Se on suunta, jossa pidämme kiinni omasta päätösvallastamme ja suojelemme suomalaisia omassa maassamme. Kiitän hallitusta selonteosta, joka tekee sen, minkä pitää: asettaa suomalaisen turvallisuuden ja kansallisen edun etusijalle.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Immonen poissa. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

19.48 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Kun käsitellään valtioneuvoston selontekoa sisäisestä turvallisuudesta, on kysymyksessä kokonaisvaltainen, iso, tärkeä asia. Sisäisessä turvallisuudessa on kyse meidän luottamusyhteiskuntamme tilasta ja esimerkiksi kriisinsietokyvystä. Keskeiset sisäisen turvallisuuden osat ovat ennaltaehkäisy ennen reagointia, ihmisten arjen turvallisuus, yhteistyö ja yhteinen vastuu, luottamus ja oikeudenmukaisuus.

Arvoisa rouva puhemies! Turvallisuutta rakennetaan ehkäisemällä ongelmia etukäteen, esimerkiksi torjumalla syrjäytymistä, rikollisuutta ja väkivaltaa ennen kuin ne edes syntyvät. Järjestäytyneen rikollisuuden torjunta on tärkeässä roolissa järjestäytyneen rikollisuuden lisääntyessä esimerkiksi työmarkkinoilla ja työpaikoilla. Tästä on raadollista esimerkiksi kirjassa nimeltä Pitkä vuoro, joka on ymmärtääkseni kaikille kansanedustajille jaettu tai tulossa jakoon. Kirjan on kirjoittanut Paavo Teittinen. Suosittelen kaikkia kansanedustajia lukemaan tämän kirjan. [Mikko Lundén: Luettu!] — Loistavaa.

Harmaan talouden torjunta on yhä keskeisempi osa järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa. Ja mitä hallitus on tämän asian eli harmaan rikollisuuden torjumiseksi valmis tekemään? Ei välttämättä juuri mitään. Sen sijaan harmaan talouden torjunnasta on tällekin vuodelle ymmärtääkseni leikattu kaksi miljoonaa euroa — käsittämätöntä. Työperäinen hyväksikäyttö on yksi järjestäytyneen rikollisuuden toimintamuodoista. Tästä olemme valitettavasti saaneet kuulla näinä viikkoina järjestyttäviä esimerkkejä. Puhuttaessa sisäisen turvallisuuden parantamisesta meidän tulee tehdä päätöksiä, joilla rikollisuutta työmarkkinoilla saadaan pienennettyä. Tähän on olemassa työkaluja, joihin nyt osa hallituksessa olevista puolueista näyttää heränneen.

Yksi tällainen työkalu on ammattiliittojen kanneoikeus. Tätä esimerkiksi perussuomalaiset kannattivat ennen vaaleja. Kuitenkaan tämän eduskuntakauden alussa tekemäni lakialoitetta ammattiliittojen kanneoikeudesta ei yksikään perussuomalainen edustaja allekirjoittanut. Viime viikolla kuulimme, että perussuomalaiset olisivatkin tulossa SDP:n linjalle tässä asiassa. Oikeusministeri Meri totesi, että hän käy asiasta hallituksessa keskuste-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

lun. Odotan innolla tämän keskustelun johtopäätöksiä. Meillä SDP:ssä siis olisi tähän työelämärikollisuuteen ratkaisuja, mutta kiinnostaako hallitusta oikeasti puuttua asiaan? Toivottavasti, mutta pahoin pelkään, että kiinnostusta ei hallituksella riittävästi kuitenkaan ole. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen poissa, edustaja Simula poissa. — Edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

19.51 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsitlemme valtioneuvoston selontekoa sisäisestä turvallisuudesta. Hallintovaliokunnan puheenjohtajana tulee oltua sisäisen turvallisuuden asioiden päällä joka työpäivä ja aika usein muinakin päivinä, eli menevätpä vapaapäivätkin näitä asioita miettiessä. Tätä sitä elää ja hengittää täällä jatkuvasti.

Tämä kyseinen selonteko pohjautuu hallitusohjelmaan, ja siinä kuvataan sisäisen turvallisuuden toimintaympäristöä ja sen muutosta sekä määritellään keskeisimmät sisäisen turvallisuuden politiikan painopisteet ja tavoitteet. Käsittelyssä oleva selonteko on täyttä rautaa verrattuna edellisen hallituksen unelmia ja hattaraa sisältäneeseen maailmanhalaamisopukseen, jota silloin sisäisen turvallisuuden selonteoksi väitettiin.

Keskeiset linjaukset tässä nykyisessä selonteossa ovat siis seuraavat: vakavalle nuorisosta ja jengirikollisuudelle ei anneta kasvusijaa suomalaisessa yhteiskunnassa, järjestäytyneen ja vakavan rikollisuuden torjuntaan panostetaan, väkivaltaisten ääriliikkeiden ja terrorismin uhka hallitaan, laitonta maahantuloa torjutaan tehokkaasti ja varaudutaan laajamittaiseen maahantuloon sekä hybridi-vaikuttamiseen rajoilla. Lisäksi suomalainen luottamusyhteiskunta suojataan vihamieliseltä informaatio-vaikuttamiselta, vieraan vallan vakoilutoiminnan uhkat torjutaan, kriittinen infrastruktuuri turvataan ja siviiliväestö suojataan tehokkaasti laajoissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Arvoisa rouva puhemies! Tässä selonteossa, kuten hallituspolitiikassa yleensäkin, näkyvät vahvasti perussuomalaiset linjaukset. Olemme ja tulemme olemaan jatkossakin vahvasti turvallisuuspuolue. Sekä sisäiseen että ulkoiseen turvallisuuteen on panostettu tällä hallituskaudella vankasti. Perussuomalainen sisäministeri Mari Rantanen ansaitsee jälleen kerran erityiskiitoksen.

Itsessäni suurta huolta on herättänyt katujengi-ilmiö, joka alkoi ehkä saada suurempaa huomiota Milan Jaffiin linkittyneiden jengioikeudenkäyntien myötä mutta jonka olemassa oleminen on ollut tiedossa jo kauan. Ei ole kovinkaan kauaa kuitenkaan, kun suomalaisessa yhteiskunnassa kyseenalaistettiin laajasti sitä, onko meillä edes katujengejä. Jopa korkean tason poliitikot joutuivat tosissaan pohtimaan, miten tämä asia voitaisiin lakaista maton alle. Nyt tilanne on kuitenkin toinen ja nykyinen hallitus ottaa asian vakavasti. Karkotukset ovat lisääntyneet, katujengeihin linkittyvän rikollisuuden rangaistusasteikkoa kiristetään, poliisien määrärahoja kasvatetaan, maahanmuuttopolitiikkaa tiukennetaan ja niin edelleen ja niin edelleen. Päähäntaputtelun aika on lopullisesti ohi. Ikävä tosiasia on, että katujengeihin kuuluvista henkilöistä melkein kaikki ovat ulkomaalaistaustaisia — kyllä, vaikkakin tänä päivänä on joidenkin tutkimusten mukaan todettu, että yhdeksän kymmenestä katujengiläisestä on Suomen kansalaisia mutta ulkomaalaistaustaisia. Tämä kertoo meille aikaisemman maahanmuuttopolitiikan ongelmista. Siihen onneksi tulee nyt korjaus. Ilmiö on yksi oire aiemmasta, täysin epäonnistuneesta politiikasta. Jengejä on noin kymmenkunta, ja ne ovat ammattimaistuneet todella nopeasti. Tälle on saatava stoppi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Arvoisa rouva puhemies! Aivan lopuksi haluan ottaa esiin vielä rajatilanteen. Meillä ei ole toistaiseksi mitään edellytyksiä sille, että avaisimme Venäjän vastaisen rajamme. Tämä siis omana mielipiteenäni. Venäjä jatkaa edelleen sotatoimiaan Ukrainassa, eikä valitettavasti rauhaa olla saatu aikaiseksi vieläkään kansainvälisen yhteisön ponnisteluista huolimatta. Mitään sen kirkkaampaa valoa ei siis tunnelin päässä näy. Rajalaki tulisi mielestäni saattaa toistaiseksi voimassa olevaksi. Vuoden välein on mielestäni turha asiaa käsitellä. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lundén.

19.55 Mikko Lundén ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Suomi on maa, jossa ihmisten täytyy voida luottaa siihen, että arki ja elämä on turvallista. Meillä on vahva demokratia, riippumaton oikeuslaitos, korkea koulutustaso ja yhteiskunta, jossa suomalaisten arvoihin kuuluu oikeudenmukaisuus, luottamus ja rehellisyys. Nämä asiat ovat sisäisen turvallisuutemme peruspilareita, jotka tekevät Suomesta yhden maailman turvallisimmista maista.

Vaikka nykyinen turvallisuustilanteemme on kansainvälisesti verrattuna vakaa, se ei ole mikään itsestäänselvyys. Ympäröivä maailmamme on muuttunut kovin nopeasti viime vuosien aikana. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, geopoliittiset jännitteet ja hybridivaikeuttamisen tuomat uhat tuovat haasteen myös Suomen turvallisuudelle. Sisäisen turvallisuuden merkitys korostuu erityisesti näinä aikoina. Silloin kun yhteiskunta joutuu koetukselle, tarvitaan vahvaa kriisinkestävyyttä, ei pelkästään viranomaisilta vaan meiltä kaikilta suomalaisilta.

Arvoisa rouva puhemies! Viime vuosina on tehty paljon niitä oikeita toimia, joilla Suomen turvallisuutta on parannettu. Poliisin, pelastustoimen, Rajavartiolaitoksen ja suojelupoliisin resursseja on vahvistettu ja viranomaisten välistä yhteistyötä on kehitetty. Esimerkiksi poliisi on saanut entistä paremmat valmiudet torjua vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta. Rikostiedustelun säännöksiä on myös uudistettu niin, että mahdollisiin uhiin voidaan puuttua aiempaa varhaisemmassa vaiheessa. Poliisin tietoon tulleiden rikosten kokonaismäärä on ollut pääosin laskussa 90-luvun alusta lähtien. Suuri osa lainvastaisista teoista ei kuitenkaan tule viranomaisten tietoon vaan jää niin sanotuksi piilorikollisuudeksi.

On myös tärkeää sanoa ääneen se seikka, että Suomessa asuvat ulkomaan kansalaiset ovat suhteellisesti useammin epäiltyjä rikoksista kuin Suomen kansalaiset. Kun kokonaiskuvaa katsoo, yleisesti ottaen Suomessa on melko pieni joukko aktiivisia rikosentekijöitä, jotka tekevät suurimman osan muista kuin liikenne rikoksista eli rikosten tekeminen kasautuu tietyille henkilöille samoin kuin rikosten uhriksi joutuminen.

Arvoisa rouva puhemies! Se, mikä on erityisen huolestuttavaa, on se, että vuonna 24 lähes puolet vakavista väkivaltarikoksista tapahtui yleisillä paikoilla, ja vielä huolestuttavampaa on se, että näistä julkisilla paikoilla tehdyistä vakavista väkivaltarikoksista epäilyistä noin 30 prosenttia oli alle 18-vuotiaita. Eli puhumme siis lapsista ja teini-ikäisistä, jotka tekevät osan näistä vakavista väkivaltarikoksista. Hallitus pitääkin erityisen tärkeänä toimia, joilla ehkäistään nuoriso- ja jengirikollisuutta. Hallitus on käynnistänyt laajan toimenpideohjelman, jolla yritetään estää katujengien syntymistä ja nuorten ajautumista rikoskierteeseen. Tähän sisältyy varhaista tukea, moniammatillista yhteistyötä, kuten Ankuri-toimintaa, sekä kovennettuja rangaistuksia erityisesti julmista ja nöyryyttävistä väkivaltarikoksista. Samalla tuetaan rikoksista irtautumista ja nuorten mahdollisuuksia palata turvalliseen arkeen. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kilpi.

19.58 Marko Kilpi kok: Arvoisa rouva puhemies! Minulla on tässä kädessäni valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta. Kun tässä tätä lehtelee, niin tämä vaikuttaa varsin ohuelta ja kevyeltä kokonaisuudelta, mutta sitähan se ei ole oikeasti. Sisäisen turvallisuuden kokonaisuus on valtavan iso, iso paketti, joka sisältää todella monipuolisesti erilaisia ilmiöitä, erilaisia uhkia, erilaisia toimenpiteitä ja käytänteitä siihen liittyen.

Tähän sisäisen turvallisuuden selontekoon on hyvin ansiokkaasti kuitenkin pystytty puristamaan se koko kirjo, mitä tähän sisäiseen turvallisuuteen liittyy, ja voin sanoa, että kun tätä todellakin lukee läpi, niin voi todeta, että kyllä ne sisäisen turvallisuuden uhat ja tilanteet, mitä ilmiöitä meillä tuolla on nykyisessä todellisuudessa vastassa, ovat monipuolistuneet valtavasti siitä, kun minä poliisina aloittelin silloin 90-luvulla. Silloin tämä selonteko olisi ollut kyllä huomattavasti vielä ohuempi.

Voisin nyt tietysti tehdä pieniä nostoja tässä, mitä tämän hetken ilmiöitä on, joihin tässä selonteossa nyt puututaan ja mitä tänne on kirjattu, ja avata niitä vähän enemmän, sillä esimerkiksi kun mediaakin katsotaan tänä päivänä, niin siellä on tietynlaiset uutisotsikot, siellä on tietynlaiset ilmiöt. Jossakin vaiheessa esimerkiksi jengirikollisuusilmiö oli enemmänkin esillä, tällä hetkellä ei, mutta se ei tarkoita sitä, että sekin ilmiö olisi jonnekin kadonnut. Näin ei ole, vaan nämä kaikki ilmiöt, mitä meillä tässä yhteiskunnassa on, elävät edelleenkin tuolla ja levittäytyvät, kehittyvät, ja sen takia nyt sitten sisäisessäkin turvallisuudessa meidän on jatkuvasti sitä kehitettävä, sitä on rakennettava, jotta voidaan niihin haasteisiin sitten vastata.

Itse asiassa jos katsotaan mediaa, sitä, mitä tänä päivänäkin on uutisoitu, niin se kertoo juurikin niistä ilmiöistä, jotka ovat varsin uusia ja jotka ovat hyvin vaarallisia. Siellä esimerkiksi viranomaiset tälläkin hetkellä etsivät koulupuukottajaa, ja se on selkeä merkki siitä, miten lasten ja nuorten keskuudessa väkivaltarikokset ja rikokset ylipäätään ovat vakavoituneet ja raaistuneet todella paljon. Tässä monena vuonna peräjälkeen lasten ja nuorten tekemät, alaikäisten tekemät rikokset ovat olleet kyllä hyvin ennätyksellisellä tasolla, ja puhutaan ihan henkirikoksista. Tämäkin puukotustapaus on luettavissa henkirikokseksi, ja siellä tekijä on karkuteillä, ja poliisit ovat perässä, siis koululaisen perässä. Tällaisessa todellisuudessa me tällä hetkellä eletään. Sitten myös näissä lasten ja nuorten vakavissa väkivaltarikoksissa yksi, mikä on hyvin tunnusomaista, on se, että ne ovat hyvin vaikeasti ennakoitavissa. Yhtäkkiä voi tapahtua jotain hyvin lopullista ja hyvin vakavaa, ja se ei ole ollut kovin hyvin ennustettavissa eikä sitä kautta myöskään sitten estettävissä.

No, huumausainerikollisuus on tänään tässä salissa nostettu selonteon käsittelyn yhteydessä monta kertaa esille. Kyllä se vain jaksaa hyvin. Se jatkaa leviämistään. Siellä on tullut hyvin uusia ja hyvin poikkeuksellisiakin asioita mukaan, niin kuin esimerkiksi se, että nykyään ei enää huumausaineita kaupittelevia ja levittäviä henkilöitä tule vanhan tien kautta, vaan siellä on uusia tekijöitä, jotka päättävät lähteä huumausainerikollisuuteen mukaan. Voi olla semmoisia ihmisiä, jotka ovat työelämässä ja ovat hyvissä hankkeissa, mutta sitten lähdetään myymään huumausaineita. Siellä on nuoria ihmisiä mukana, siellä on hyvin erilaisia tyyppejä kuin aikaisemmin on ollut, ja aineet ovat erittäin vaarallisia, niin kuin alfa-PVP on.

Hybridiuhat on mainittu täällä monta kertaa, mutta verkkorikoksia ei niinkään ole mainittu. Niitten monipuolisuus ja hiipiminen yhteiskuntaan on jatkuvasti huolestuttavampaa ja vakavampaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Nuorten liikennekäyttäytymisestäkin ollaan saatu tänä viikonloppuna jälleen kerran esimerkkiä siitä, millä tavalla vakavia onnettomuuksia on sattunut ja ihmisiä on menehtynyt näitten myötä. Tähänkin on tulossa muutosta: poikkeuslupiin tullaan ajokorttilainsäädännössä tekemään muutoksia.

No, tämä hallitus on tehnyt merkittäviä toimenpiteitä tämän muuttuneen sisäisen turvallisuuden tilanteen myötä, ja sen takia meillä esimerkiksi vankilat ovat täynnä. 110 prosenttia on tällä hetkellä vankiloitten täyttöaste, ja uusia vankiloita on rakennettava lisää. Lääkeitäkin näihin on tuotu.

Katujengirikollisuus, kyllä, mainittuna. Se elää edelleenkin siellä varsin hyvin ja leviää ympäri maata.

Mutta yksi asia, mikä ei täällä ole mainittuna, on se, että kun tilanteet kovenevat, niin uhkat viranomaisia kohtaan myöskin kovenevat. Kyllä minä olen sitä mieltä, että tämmöisistä kriittisistä tapahtumista, joita hoitavat viranomaiset, jotka joutuvat todella koviin tilanteisiin, ja jotka aiheuttavat sitten hyvin vakaviakin oireiluja ja vaurioita, olisi voinut kyllä tässä selonteossa tehdä nostoja. Mehän olemme itse asiassa silläkin sektorilla johtavia maita. Meillä on erittäin hyviä toimintoja, millä näitä kriittisiä tilanteita saadaan hoidettua. Olen sitä mieltä myöskin, että meidän on turvattava meidän turvaajat. Se on äärimmäisen olennainen osa tätä turvallisuusketjua, millä tämä maa turvataan. — Kiitoksia, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Strandman poissa, edustaja Löfström poissa. — Edustaja Lundén, olkaapa hyvä.

20.06 Mikko Lundén ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Sisäiseen turvallisuuteen liittyvä tärkeä osa-alue on ollut myös varautuminen ulkoisiin uhkiin ja hybridivaikuttamiseen. Venäjän hyökkäyssota ja sen vaikutukset Euroopan turvallisuuteen ovat muistuttaneet meitä rajaturvallisuuteen panostamisesta. Tiedämme hyvin itärajan tilanteen ja sen, miten Venäjän harjoittama välineellistetty maahantulo on tuonut meille uudenlaisia uhkia. Onneksi olemme nyt tehneet tarvittavat muutokset lainsäädäntöön ja tehneet toimenpiteitä, joilla suojellaan kansallista turvallisuutta. Rajavartiolaitoksen toimivaltuuksia on laajennettu, ja Suomi suojaa paitsi omaa myös koko Euroopan unionin ulkorajaa.

Samalla olemme parantaneet kyberturvallisuuden tasoa. Uusi kyberturvallisuusstrategia ja yhteiset toimintamallit viranomaisten kesken vahvistavat Suomen kykyä ja keinoja torjua digitaalista rikollisuutta, tietomurtoja ja muita kyberuhkia, jotka voivat kohdistua niin yhteiskunnan perustoimintoihin kuin tavallisiin kansalaisiin.

Arvoisa rouva puhemies! Meidän täytyy miettiä nykyhetken lisäksi tulevaisuutta. Minäkäläinen turvallisuustilanne meillä tulee olemaan 10 tai 20 vuoden päästä, ja miten varaudumme siihen? Suomessa on jo nyt yksi Euroopan kattavimmista väestönsuojelujärjestelmistä, mutta varautumista täytyy parantaa edelleen jatkuvasti. Myös omatoimista varautumista pitää lisätä, jotta kaikista kotitalouksista löytyisi kotivaraa eli vettä ja ruokaa kolmeksi päiväksi. Jokainen meistä voi omalla toiminnallaan lisätä yhteiskunnan kriisinkesävyttä.

Arvoisa rouva puhemies! Sisäinen turvallisuus on paljon enemmän kuin rikollisuuden torjuntaa tai Suomen rajojen vartiointia, ja meidän kaikkien tulisi muistaa, että turvallinen yhteiskunta ei synny itsestään. Se syntyy pitkäjänteisestä työstä, viisaista päätöksistä ja ennen kaikkea yhteistyöstä, jolla on yhteinen päämäärä. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kilpi.

20.08 **Marko Kilpi kok:** Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Vielä ajattelin tähän loppuun nostaa tietenkin sitten kokonaisturvallisuuden esille, jossa sisäinenkin turvallisuus on olennainen osa ja palikka. Suomihan on todellakin johtavia maita kokonaisturvallisuuden näkökulmasta, ja kyllähän tuolta valtavan paljon on suuntautunut kiinnostusta Suomen kokonaisturvallisuuden mallia, ”kokonaisturvallisuuden timanttia”, kohtaan, ja paljon meiltä on myöskin oppia siihen ammennettu. Meillä on myöskin paljon annettavaa tässä asiassa, mutta on kehitettävääkin. Se on selvä asia, että kokonaisturvallisuuskin on turvallisuuden alue, jota on jatkuvasti kehitettävä ja rakennettava, se ei ole koskaan valmis.

Omaan kotikaupunkiini onkin nyt perusteilla kokonaisturvallisuuden osaamiskeskus, joka käytännössä tarkoittaa sitä, että siellä tultaisiin tekemään tämmöistä verkostomaista toimintaa ja sen yhdistämistä saman katon alle, jonneka sitten kerättäisiin kokonaisturvallisuuteen liittyviä parhaita käytänteitä ja ratkaisuja, kehitys-, koulutus- ja harjoitustoimintoja. Tämä on äärimmäisen tarpeellinen ja kannatettava asia. Tämähän ei ole pelkästään vain Kuopion tai Itä-Suomen kokoinen asia, se ei ole Suomenkaan kokoinen asia, vaan se on koko Euroopan kokoinen asia, jolla voidaan todellakin kehittää koko meidän Euroopan yhteistä ”kokonaisturvallisuuden timanttia”. Täällähän edustaja Honkonen esitti tuossa aikaisemmin, että meidän pitäisi tehdä kokonaisturvallisuuden selonteko, ja se on mielestäni hyvin kannatettava asia, ja kannatankin sitä esitystä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lundén.

20.10 **Mikko Lundén ps:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tahdon tähän loppuun vielä sanoa, kun edustaja Kilpi piti jälleen kerran loistavia puheenvuoroja ja kertoi just, että pitää turvata poliisit, palomiehet, sairaanhoitajat ynnä muut, että kannan kanssa erittäin suurta huolta päivittäistavarakauppojen myyjistä, koska just myymälävarkauksia ja -ryöstöjä tapahtuu päivittäin ympäri Suomenmaata, valitettavasti. Just tämä edustaja Kilven mainitsema peukkuhuumekin on vain kirvoittanut lisää tätä asiaa. On todella ikävä tilanne, kun olet kaupan kassalla ja sinulle tulee ryöstäjä siihen, ja sitten puhutaan vielä rahasta sillä lailla, että hävikki on noin miljardi euroa vuodessa, mutta totta kai mikään rahasumma ei korvaa sitä tilannetta, kun se tilanne on päällä.

Minä tiedän, että hallitus on tekemässä nyt tämän yrityslähestymiskiellon. Se ei ole mikään autuus ja onni, mutta se on hyvä suunta tässä kohtaa. Todella, todella kannan huolta. On kumminkin useita kymmeniätuhansia myyjiä Suomenmaassa, ja tämä on todella ikävä tilanne. Tähän pitää kyllä saada stoppi tulemaan. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kilpi.

20.11 **Marko Kilpi kok:** Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitoksia edustaja Lundénille kauniista sanoistanne. Arvostan niitä. Se ihan selkeästi osoittaa sen, että siellä nähdään asioita ja ymmärretään asioita, ja juurikin se, että ollaan yhteisellä asialla, turvallisuuden asialla, on hieno asia.

Tässä kohtaa vielä haluaisin nimenomaan sitä korostaa, että se, mikä talouden tilanne meillä tässä maassa on, on erittäin huolestuttavaa, ja tietenkin se johtuu monista asioista. Yksi merkittäviä juurisyytä siihen, miksi talous on sellainen kuin se on, on siinä, että meillä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

ovat olleet tekemättä niin talouteen kuin myöskin työllisyyteen ne rakenteelliset muutokset, joita muut Pohjoismaat ovat tehneet jo useita kymmeniä vuosia sitten, ja heidän taloutensa on ihan eri tasolla.

No, kyllä minä näkisin niin, että vahva, tasapainoinen julkinen talous on paras tae kriisin varalle. Ja nyt kun me olemme tässä tilanteessa, jossa Euroopassa soditaan, jossa eska-laatiovaara on suuri, jossa sisäisen turvallisuuden uhkia on merkittäviä, useita, hyvin vaikeamuotoisia päällekkäin, niin on erityisesti tärkeää se, että se julkinen talous olisi kestävä ja se olisi tasapainossa, että me voisimme ihan oikeasti panostaa turvallisuuteen, niin kuin siihen pitää panostaa. No, nyt kun tämä todellisuus on tämä, mikä on, niin johtopäätös on se, että meillä ei pitäisi olla tähän varaa, tällaisiin panostuksiin, mitä me tehdään puolustukseen, mitä me tehdään sisäiseen turvallisuuteen. Yksinkertaisesti meillä ei pitäisi olla siihen varaa, mutta meillä ei ole varaa olla tekemättä niitä panostuksia. Sehän kertoo kyllä melkoisen selvää tarinaa ja viestiä siitä, miten tämä Orpon hallitus pystyy panostamaan ja pystyy näkemään turvallisuuden merkityksen ja tekee myös sen eteen asioita, jotka ovat hyvin, hyvin vaikeita.

Esimerkiksi poliisien määrän nostaminen tässä tilanteessa 8 000:een tämän kauden aikana on äärimmäisen merkittävä teko. Ainakin itse oman poliisiurani aikana olen aina todistanut sen, ja historia kertoo vielä sitä ennenkin, että aina kun on ollut maan taloudessa vaikeuksia, niin poliisin toiminnasta on leikattu. Poliisien määrää on vähennetty — ei nyt. Siitä pidetään kiinni. Se 8 000:n tavoite otetaan kiinni, se toimitetaan. Poliisiammattikorkeakoulu on sanonut, että se myöskin toteutetaan, ja näin tulee tapahtumaan. Nyt sitten tässä selonteossahan on merkittynä, että tavoitteen pitää olla vielä enemmän. Sen pitää olla kahden seuraavan kauden aikana 8 800. Mutta vielä sanon, arvoisa puhemies, sen, että siitä huolimatta me olisimme Euroopan vähäväkisin maa poliisien määrän suhteen. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan, jolle muut erikoisvaliokunnat voivat antaa lausunnon viimeistään 5.11.2025.